

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

BESLISSING (BRUGEL-BESLISSING-20250715-337)

tot oplegging van een administratieve sanctie in verband met de mededeling van de gegevens van de met de slimme meters verbonden meetregimes (R1 en R3) aan de markt (SMARTETI)

Opgesteld op basis van artikel 32 van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

15/07/2025

Inhoudsopgave

1	Juridische grondslag.....	4
2	Voorwerp van de sanctie.....	6
3	Procedurale voorgaanden.....	11
3.1	Voorgeschiedenis.....	11
3.2	Onderzoek.....	13
3.3	Inberaadneming.....	14
4	In rechte.....	15
4.1	Betreffende wettelijke bepalingen.....	15
4.2	Toelichting.....	16
	4.2.1 Met betrekking tot de schending van artikel 26novies, § 2 en bijlage 6 van de elektriciteitsordonnantie.....	16
4.2.2	Met betrekking tot de schending van artikel 24, § 1 5° van de elektriciteitsordonnantie....	22
4.2.3	Met betrekking tot de schending van artikel 4.64 van het technisch reglement	26
4.2.4	Met betrekking tot de schending van artikel 5.5I van het technisch reglement	27
4.2.5	Met betrekking tot de vertraging bij de implementatie	28
5	Beslissing over het bedrag van de boete.....	33
5.1	Algemene principes.....	33
5.2	Beslissing om een boete op te leggen.....	34
5.3	In aanmerking genomen verzachtende omstandigheden.....	35
5.3.1	Standpunt van Sibelga.....	35
5.3.2	Beslissing van BRUGEL.....	36
5.4	Bedrag van de boete	37
6	Modaliteiten voor het betalen van de boete.....	39
7	Beroep.....	39
8	Publicatie.....	40
9	Conclusies.....	41

Lijst met afkortingen

DNG: distributienetgebruiker

DNB: distributienetbeheerder (Sibelga)

SMARKET I: "*send to market I*": verwijst naar het door Sibelga opgezette project ter implementatie van de functie van de slimme meters om meetgegevens op afstand via het CMS van Atrias mee te delen aan de markt, in meetregime I of 3.

R0: het meetregime R0 wordt gekenmerkt door een jaarlijkse fysieke meteropname door de DNB en de versturing van gevalideerde jaarvolumes naar de leveranciers via het CMS. De communicatiefunctie is gedeactiveerd en de slimme meter wordt in R0 gelijkgesteld aan een conventionele meter.

RI: het meetregime RI wordt gekenmerkt door een opname op afstand van de meterstanden door de DNB om de 15 minuten en de maandelijkse versturing van automatisch ingevoerde en gecontroleerde volumes naar de leveranciers via het CMS. Als de DNG gekozen heeft voor maandelijkse facturering, beschikt hij over het exacte volume dat elke maand wordt verbruikt. Het meetregime RI is alleen mogelijk met een slimme meter.

R3: het meetregime R3 wordt gekenmerkt door een automatische opname van de verbruiksgegevens om de 15 minuten door de DNB en genereert elke dag om middernacht een belastingscurve die automatisch naar de leveranciers wordt gestuurd. Deze belastingscurve wordt op het einde van elke maand gevalideerd of gecorrigeerd voor de afgelopen maand, op basis van het werkelijke verbruik van de DNG. Het meetregime R3 is alleen mogelijk met een slimme meter.

MIG: "*Market Integration Guide*": een handleiding om de gestandaardiseerde en elektronische uitwisseling van gegevens tussen verschillende marktspelers te normaliseren.

CMS: "*Central Market System* van Atrias": centraal informaticaplatform dat gebruikt wordt om de uitwisseling van gegevens tussen de verschillende marktspelers (netbeheerders, leveranciers, evenwichtsverantwoordelijken, enz.) te standaardiseren en te automatiseren.

Elektriciteitsordonnantie of ordonnantie: ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, houdende algemene en specifieke bepalingen inzake het energiebeleid voor elektriciteit van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Technisch reglement elektriciteit: het geldend technisch reglement voor het beheer van het elektriciteitsdistributienet in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en van de toegang ertoe, opgesteld op basis van artikel 9ter, eerste lid van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 1 april 2024.

I Juridische grondslag

De ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, die in artikel 32 bepaalt dat:

'§ 1. Onverminderd de andere maatregelen bepaald in deze ordonnantie of de uitvoeringsbesluiten ervan, kan BRUGEL elke natuurlijke of rechtspersoon gelasten zich te houden aan de bepalingen van deze ordonnantie of de uitvoeringsbesluiten ervan of de technische reglementen binnen de termijn die BRUGEL bepaalt. Als deze persoon in gebreke blijft om zijn verplichtingen na te komen bij het verstrijken van de termijn, kan BRUGEL hem een administratieve boete opleggen. Deze boete mag, per kalenderdag, niet lager zijn dan 1.239 euro en niet hoger dan 99.157 euro. De totale boete mag niet meer bedragen dan tien procent van de omzet die de betreffende persoon gerealiseerd heeft op de gewestelijke markt voor elektriciteit in de loop van het laatste afgesloten boekjaar.

Dit artikel is niet van toepassing in het geval van een geschil dat betrekking heeft op de betaling van de bijdrage vermeld in artikel 26.

Er mag geen enkele administratieve boete worden opgelegd voor feiten waarvoor al een vonnis is gevelde in laatste instantie op basis van artikel 31.

§ 2. Vooraleer het bedrag van de boete te bepalen, informeert BRUGEL de betrokken persoon per aangetekend schrijven dat tegen hem een administratieve sanctieprocedure is gestart, met daarbij het verzoek Brugel een nota te bezorgen met betrekking tot zijn verdedigingsgronden.

Het aangetekend schrijven bevat de vermelding van de in aanmerking genomen bezwaren, de overwogen sanctie, de plaats en de uren waarop het dossier kan worden ingekeken en de datum van het voorafgaande verhoor. Dit hele artikel zal er ook in vervat zijn.

De nota wordt BRUGEL per aangetekend schrijven of via e-mail overgemaakt binnen dertig dagen na ontvangst van het schrijven vermeld in het eerste lid.

Het dossier kan worden ingekeken op de eerste werkdag na verzending van het aangetekend schrijven bedoeld in het eerste lid, tot op de datum van het eerste verhoor.

Minstens één verhoor wordt georganiseerd. Het eerste verhoor vindt plaats ten vroegste op de twintigste dag na de verzending van het aangetekend schrijven vermeld in het eerste lid. De betrokken persoon mag zich laten bijstaan door een advocaat of door deskundigen naar keuze.

BRUGEL stelt een proces-verbaal op van elk verhoor en verzoekt de betrokken persoon dit te tekenen, desgevallend nadat deze er zijn opmerkingen aan heeft toegevoegd.

De betrokken persoon kan BRUGEL een nota met betrekking tot zijn verweermiddelen bezorgen binnen de tien dagen na het verhoor.

Na het eerste verhoor kunnen schriftelijke uitwisselingen of bijkomende verhoren worden georganiseerd, binnen dezelfde termijnen.

BRUGEL neemt de zaak in beraad op de elfde dag na het laatste verhoor. Zij bepaalt de administratieve boete middels een gemotiveerde beslissing en informeert de betrokken persoon binnen de zestig dagen na het laatste verhoor, per aangetekend schrijven. Na deze termijn wordt ze geacht definitief af te zien van elke sanctie gebaseerd op de aan de betrokken persoon ten laste gelegde feiten, behalve indien zich nieuwe feiten zouden voordoen.

De kennisgeving van de beslissing vermeldt de mogelijkheden tot beroep bepaald door de wet en door deze ordonnantie en de termijn waarbinnen het kan worden ingesteld.

§ 3. Wat betreft de administratieve boete bedoeld in artikel 28, § 3, wordt het bedrag per ontbrekend certificaat vastgesteld op 75 euro voor de jaren 2004, 2005, 2006, en op 100 euro voor de daaropvolgende jaren.

Elk jaar deelt BRUGEL bij aangetekend schrijven, op basis van de inlichtingen die haar werden verstrekt, aan de betrokken leverancier het totaal bedrag van de administratieve boete mee die verschuldigd is voor de niet-naleving van de verplichting bepaald in artikel 28, § 2.

Deze leverancier kan, binnen vijftien dagen na deze mededeling, zijn opmerkingen aan BRUGEL overmaken.

Na onderzoek van de eventuele opmerkingen van de betrokken leverancier, deelt Brugel hem zijn met redenen omklede beslissing inzake het opleggen van een boete mee.

§ 4. De administratieve boete wordt betaald binnen de dertig dagen na de kennisgeving van de beslissing.

BRUGEL kan, op verzoek van de betrokken persoon, uitstel van betaling verlenen voor een door haar te bepalen termijn.

Indien de betrokken persoon in gebreke blijft wat betreft de betaling van de administratieve boete, zal deze worden geïnd door middel van een dwangbevel. De regering stelt de ambtenaren aan die worden belast met de aanmaningen en bevelen tot tenuitvoerlegging. De tenuitvoerlegging wordt betekend door een deurwaardersexploot met bevel tot betaling".

BRUGEL oefent haar sanctiebevoegdheid dus op basis hiervan uit en voert haar procedure met strikte naleving van de door deze bepaling opgelegde regels uit.

2 Voorwerp van de sanctie

Het doel van deze beslissing is Sibelga te sanctioneren voor de vertraging bij de implementatie van Smarket I, dat tot doel heeft een aantal wettelijke bepalingen, *infra* nader uiteengezet, te verankeren en waarmee het IT-project wordt bedoeld dat door Sibelga werd opgestart om een van de functies van de slimme meters te implementeren. Deze functie heeft als doel het doorsturen of meedelen van de gegevens van slimme meters die op afstand worden opgenomen door de DNB, via het CMS van Atrias, aan de markt, in regime I of 3.

Sibelga beschrijft dit project in haar rapport over de stand van de uitrol van slimme meters van 25 oktober 2024 in de volgende bewoordingen:

*"Fase I van het Smarketproject heeft tot doel de specifieke processen voor slimme meters in te voeren om hun toegevoegde waarde in de energietransitie volledig te realiseren. Hierdoor kunnen gegevens van slimme meters naar de marktpelers worden gestuurd, met inachtneming van de regels inzake de bescherming van persoonsgegevens. Deze gegevens zullen worden geïntegreerd in de toewijzingen van leveranciers, waardoor ze hun volumes nauwkeuriger kunnen inkopen en beter kunnen voorspellen. Eindklanten krijgen de keuze om hun maandelijkse volumes of hun belastingscurve met hun leverancier te delen. In beide gevallen kan de leverancier de klant de werkelijke maandelijkse facturering aanbieden. Dankzij dit principe zullen eindklanten zich veel sneller bewust worden van hun verbruik en uitgaven en kunnen ze profiteren van een maandelijks tarief dat echt gekoppeld is aan hun maandelijks verbruik (momenteel is de uitsplitsing van het jaarverbruik per kalendermaand gebaseerd op theoretische verdelingen). Het gebruik van gedetailleerde gegevens op de markt zal verschillende spelers in staat stellen om nieuwe aanbiedingen te doen (lagere tarieven wanneer er veel hernieuwbare energie is, energiedelen, flexibiliteit), terwijl de verantwoordelijkheid van de leveranciers en hun evenwichtsverantwoordelijken gewaarborgd blijft (...)"*¹

Smarket I is dus onlosmakelijk verbonden met een efficiënte en effectieve werking van de slimme meters in Brussel. Deze slimme meters vormen het boegbeeld van de energietransitie in Brussel en van de vlotte, dynamische werking van de markt.

Om operationeel te zijn, moeten er verschillende configuraties worden ontwikkeld:

- De opmeting op afstand van de meetgegevens door de DNB met inachtneming van het wettelijk kader;
- De verwerking van deze meetgegevens (verificatie, validatie, schatting en correctie) in het backendsysteem van de DNB;
- De mededeling van de meetgegevens (afnames en/of injecties) door de DNB aan de markt via het CMS van ATRIAS;
- De mededeling van de meetgegevens voor de toewijzing aan en de integratie ervan door de leveranciers.

¹ Sibelga, verslag over de stand van de uitrol van slimme meters, 25 oktober 2024, zoals opgenomen in de bijlagen bij het Ontwikkelingsplan 2026-2030 van Sibelga, p. 51-58, p. 58.

Daarnaast moet deze functie eveneens worden opgenomen in het Brussels wettelijk kader voor de ontwikkeling van de slimme meters en hun functies. Dit kader maakt deel uit van een geleidelijke evolutie in overeenstemming met de Europese eisen.

De Europese context is dan ook gericht op het moderniseren van de energiesystemen, het vergroten van de transparantie van de markt en het responsabiliseren van de gebruikers.

Het Vierde Energiepakket, eveneens gekend onder de naam "*Clean Energy for All Europeans*", werd in 2019 goedgekeurd om de energietransitie te versnellen, de rechten van de gebruikers te versterken en de integratie van hernieuwbare energie te bevorderen. Dit pakket omvat met name Europese Richtlijn 2019/944 van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit², op grond waarvan de lidstaten ervoor moeten zorgen dat gebruikers kosteloos en binnen een redelijke termijn toegang hebben tot nauwkeurige verbruiksgegevens, om facturering op basis van het werkelijke verbruik mogelijk te maken en de actieve deelname van de gebruikers aan de energiemarkt te bevorderen³. Deze richtlijn maakt eveneens de invoering van slimme-metersystemen verplicht als dit economisch verantwoord is, met minimale functies zoals tweerichtingscommunicatie, uitlezing op afstand en de mogelijkheid om innovatieve diensten te ondersteunen⁴.

Verordening 2019/943 van 5 juni 2019 betreffende de interne markt voor elektriciteit⁵ legt de basisregels vast voor de werking van de elektriciteitsmarkt in de Europese Unie. Ze streeft naar een geïntegreerde, concurrerende, consumentgerichte markt, die verenigbaar is met de doelstellingen op het vlak van decarbonisatie. Deze verordening vervangt Verordening (EG) nr. 714/2009⁶ en introduceert structurerende principes zoals marktgebaseerde prijsvorming, de integratie van hernieuwbare energie, de flexibiliteit van het elektriciteitssysteem en de actieve deelname van gebruikers. Hoewel deze tekst niet rechtstreeks ingaat op de technische modaliteiten voor het meedelen van de meetgegevens, legt hij wel een marktkader op waarin transparantie, toegang tot gegevens en digitalisering van de netwerken essentieel zijn. De verordening erkent uitdrukkelijk de groeiende rol van actieve gebruikers, aankoopgroeperingen en energiegemeenschappen en ondersteunt de ontwikkeling van innovatieve diensten die gebaseerd zijn op de toegang tot de verbruiks- en productiegegevens.

Richtlijn 2023/1791 betreffende energie-efficiëntie⁷ vervolledigt dit kader door het gebruik van gegevens afkomstig van slimme meters te bevorderen, teneinde de energie-efficiëntie te verbeteren en de persoonsgegevens van de gebruikers te beschermen.

² Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU (herschikking), PBEU, L 158, 14 juni 2019, p. 125

³ zie o.a. consideransen 15, 20, 33 en 39; artikels 1, 19, 20, 18.

⁴ zie o.a. consideransen 33, 34; artikel 19.

⁵ Verordening (EU) 2019/943 van het Europees Parlement en de Raad, 5 juni 2019, betreffende de interne markt voor elektriciteit (herschikking), PBEU, L 158, 14 juni 2019, p. 54.

⁶ Verordening (EG) nr. 714/2009 van het Europees Parlement en de Raad, 13 juli 2009, betreffende de voorwaarden voor toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1228/2003, PBEU, L 211, 14 augustus 2009, p. 15.

⁷ Richtlijn (EU) 2023/1791 van het Europees Parlement en de Raad, 13 september 2023 betreffende energie-efficiëntie en tot wijziging van Verordening (EU) 2023/955 (herschikking), PBEU, L 231, 20 sept. 2023, p. 1.

Daarnaast legt Uitvoeringsverordening (EU) 2023/1162 van 6 juni 2023 inzake interoperabiliteitsvoorschriften en niet-discriminerende en transparante procedures voor toegang tot meter- en verbruiksgegevens⁸ een referentiemodel vast voor de toegang tot de meet- en verbruiksgegevens voor elektriciteit door eindafnemers en in aanmerking komende partijen, alsook een aantal verplichtingen voor Sibelga zelf. Concreet betekent dit dat de systemen gegevens moeten kunnen uitwisselen, dat de DNB erkende Europese normen moet toepassen om de compatibiliteit met de systemen van andere marktspelers te garanderen en dat er een beveiligde, gedocumenteerde en toegankelijke interface moet zijn om eindafnemers en gemachtigde derden toegang te geven tot de meetgegevens, ook in bijna-realtime, met toestemming van de afnemer. Bijlage I van deze Verordening specificeert de minimale technische vereisten, met name het vermogen van de meters om gegevens in bijna-realtime te leveren en om te werken met gestandaardiseerde gegevensformaten. Deze verplichtingen zijn bedoeld om de opkomst van innovatieve energiediensten aan te moedigen, de concurrentie op de retailmarkt voor elektriciteit te versterken en de verbruikers effectieve controle over hun gegevens te garanderen.

Op niveau van het Brussels Gewest is de rechtsgrondslag de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest⁹ (hierna de "elektriciteitsordonnantie" of "ordonnantie" genoemd). Deze ordonnantie werd meermaals gewijzigd teneinde er de evoluties op technologisch en regelgevend vlak in te integreren. Een belangrijke hervorming kwam er met de **ordonnantie van 17 maart 2022**¹⁰, die specifieke bepalingen invoerde met betrekking tot de uitrol van slimme meters en tot doel had Richtlijn 2018/2001 van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en Richtlijn 2019/944 van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit om te zetten.

De wetgever heeft deze ordonnantie aangenomen om de uitrol van slimme meters aan te moedigen en de betrouwbaarheid en transparantie van de gegevens die aan de marktspelers worden overgemaakt te garanderen.

Artikel 2, 21 ter van de ordonnantie zoals gewijzigd in maart 2022 definieert een slimme meter als een *"elektronische meter die in staat is om de in het net geïnjecteerde elektriciteit of de elektriciteit die van het net wordt afgenomen te meten en daarbij meer informatie verstrekt dan een klassieke meter, en die in staat is om gegevens te verzenden en te ontvangen door gebruik van een elektronische communicatievorm"*.

⁸ Uitvoeringsverordening (EU) 2023/1162 van de Europese Commissie, 6 juni 2023, inzake interoperabiliteitsvoorschriften en niet-discriminerende en transparante procedures voor toegang tot meter- en verbruiksgegevens, PBEU, L 154, 15 juni 2023, p. 10.

⁹ Ordonnantie, 19 juli 2001, betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, B.S. 17 november 2001, p. 39135.

¹⁰ Ordonnantie tot wijziging van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, betreffende wegensretributies inzake gas en elektriciteit en houdende wijziging van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de ordonnantie van 12 december 1991 houdende oprichting van begrotingsfondsen met het oog op de omzetting van richtlijn 2018/2001 en richtlijn 2019/944, 17 maart 2022, B.S. 20 april 2022, p. 37213.

In bijlage 6 van de ordonnantie staan de functies opgesomd waarover slimme meters moeten beschikken¹¹. Het doel van deze functies is verbruikers in de mogelijkheid te stellen facturen op basis van hun werkelijke verbruik te ontvangen, dankzij slimme meters die nauwkeurige en nuttige gegevens kunnen leveren die in realtime worden geregistreerd.¹² Deze nuttige en in realtime geregistreerde gegevens zouden dankzij het ingevoerde intelligente slimme-metersysteem eerst op afstand kunnen worden uitgelezen en vervolgens op afstand aan de markt worden meegedeeld (Smarket I heeft betrekking op dit laatste punt).

De elektriciteitsordonnantie bepaalt inderdaad dat deze slimme meters moeten beschikken over de functies die nodig zijn om te voldoen aan de doelstellingen van de ordonnantie, waaronder de mogelijkheid om op afstand gegevens van de meetregimes door te geven aan de markt.

Bijgevolg is de plaatsing van een slimme meter door de DNB verplicht en systematisch geworden in 11 gevallen, vastgelegd in artikel 26octies van de ordonnantie. Dit artikel bepaalt ook dat de DNG toestemming moet geven voordat een slimme meter kan worden geplaatst en voordat persoonsgegevens op afstand kunnen worden verzameld. Artikel 5.35, § 3 van het technisch reglement voegt hieraan toe dat *"de toestemming van de distributienetgebruiker in de zin van artikel 26octies, § 3, alinea 2 van de ordonnantie kan door de distributienetbeheerder worden verkregen op basis van een vermoeden van stilzwijgende aanvaarding. Voordat de slimme meter wordt geïnstalleerd, kan de distributienetgebruiker het vermoeden van stilzwijgende aanvaarding gemakkelijk aanvechten"*. SIBELGA beschikt dus over voldoende middelen voor een gestage uitrol van de slimme meters.

De DNG moet echter zelf de activering van de communicatiefunctie van zijn slimme meter aanvragen.

Op grond van deze ordonnantie moet de DNB dus geleidelijk slimme meters installeren op zijn netwerk, in overeenstemming met de verplichte en prioritaire niches.

BRUGEL moet onder andere een jaarverslag publiceren over de op de markt beschikbare diensten in verband met het gebruik van de functies van de slimme meters¹³.

Teneinde de operationele conformiteit met deze normen te garanderen, heeft Sibelga tegelijkertijd in overleg met BRUGEL het **technisch reglement** voor het beheer van het elektriciteitsdistributienet in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en van de toegang ertoe aangenomen, opgesteld op basis van artikel 9ter, eerste lid van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, waarvan de laatste versie van kracht is geworden op 1 april 2024 (hierna het *"technisch reglement elektriciteit"* of *"technisch reglement"* genoemd).

¹¹Uittreksel uit bijlage 6: *"1° elektriciteitsstromen te meten tegen het ritme van kwartuurperiodes; 2° de kwaliteit van de spanning te meten; 3° op afstand te communiceren met de distributienetbeheerder; 4° de toegang tot het distributienetwerk op afstand te deactiveren of te activeren; 5° het contractueel vermogen van de aansluiting op afstand te wijzigen; 6° de communicatie op afstand te beperken tot de communicatie van niet -persoonsgebonden gegevens; 7° te communiceren met toepassingen van andere marktspelers; 8° afzonderlijke elektriciteitsstromen te identificeren, zodat deze aan afzonderlijke leveringscontracten kunnen worden toegewezen; 9° de gegevens met betrekking tot de elektriciteitsstromen lokaal en veilig te exporteren tegen het kwartuurratme; 10° de piek van het verbruik te meten"*.

¹² Parl. St., 2021/2022, A-516/1.

¹³ Artikel 30bis, lid 32 en lid 39 van de elektriciteitsordonnantie

In dit technisch reglement worden onder andere de bestaande meetregimes voor slimme meters uiteengezet¹⁴.

De gegevens van de slimme meters worden aan de markt doorgegeven via het *Centraal Market System* (hierna "CMS") van Atrias. Deze gegevens worden via het *backendsysteem* van Sibelga (het interne IT-systeem van Sibelga) doorgegeven aan Sibelga.

Sinds 2022 moet Sibelga dus slimme meters installeren en ervoor zorgen dat deze via het CMS van Atrias in R1 of R3 communiceren met de markt. Dit was tot 1 juni 2025 echter niet het geval, wat het voorwerp is van de huidige procedure.

¹⁴ Artikels 5.60 en 5.61 van de technische voorschriften elektriciteit.

3 Procedurele voorgaanden

3.1 Voorgeschiedenis

De DNB moet van zodra de ordonnantie van 17 maart 2022 in werking treedt, zorgen voor de uitrol van slimme meters en de implementatie van hun functies, die een ondeelbaar geheel vormen.

BRUGEL beschikt vanaf deze datum over de bevoegdheid om toezicht te houden op de uitvoering, door de DNB, van diens wettelijke verplichtingen met betrekking tot de plaatsing van slimme meters en de operationaliteit van hun functies. Ze moet onder andere een jaarverslag publiceren over de op de markt beschikbare diensten in verband met het gebruik van de functies van de slimme meters¹⁵.

Sinds 2022 hebben er talrijke vergaderingen plaatsgevonden tussen BRUGEL en Sibelga om de uitrol van de slimme meters te bespreken¹⁶.

In haar advies nr. 352 betreffende het definitief ontwerp van ontwikkelingsplan 2023-2027 van Sibelga van 27 oktober 2022, vraagt BRUGEL Sibelga om het programma voor de uitrol van de slimme meters te versterken en te versnellen, in lijn met de energietransitie¹⁷.

In oktober 2022 diende Sibelga een eerste stappenplan met betrekking tot de slimme meters in, dat niet werd goedgekeurd door de regering. In maart 2023 werd een nieuwe versie ingediend en goedgekeurd¹⁸.

Sibelga heeft tegelijkertijd een tool ontwikkeld om de toestemming van de DNG's te verkrijgen, in de vorm van de app "Mysibelga". Deze app werd met meerdere maanden vertraging ontwikkeld¹⁹ en werd volledig geactiveerd in september 2024 (zie *infra*).

Sibelga is in 2018 begonnen met het plaatsen van slimme meters. Sibelga is de slimme meters echter slechts op meer systematische wijze beginnen plaatsen vanaf maart 2023 en met mondjesmaat vanaf 2022. **De functie om op afstand met de markt te communiceren werd echter niet onmiddellijk geactiveerd. De zogenaamde "slimme" meters werden in feite gelijkgesteld met klassieke meters.**

In haar advies op eigen initiatief nr. 382 betreffende de uitrol, de plaatsing en het gebruik van slimme meters, goedgekeurd op 19 maart 2024, wees BRUGEL erop dat: "De DNB heeft

¹⁶ Zie vermelding van deze vergaderingen: BRUGEL, Advies 370 - Dienstkwaliteit Sibelga 2022, 18 juli 2023, p.14, beschikbaar via de volgende link: <https://brugel.brussels/publication/document/adviezen/2023/nl/ADVIES-370-DIENSTKWALITEIT-SIBELGA-2022.pdf>

¹⁷ BRUGEL, Advies 352 - Definitief ontwerp van ontwikkelingsplan elektriciteit 2023-2027, 27 oktober 2022, p. 9-12, beschikbaar via de volgende link: <https://brugel.brussels/publication/document/adviezen/2022/nl/ADVIES-352-DEF-ONTWERP-SIBELGA-ELEK.pdf>

¹⁸ Stuk 13 van het administratief dossier.

¹⁹ Zie advies op eigen initiatief van Brugel nr. 370 met betrekking tot de rapporten van de distributienetbeheerder voor elektriciteit en gas voor het jaar 2022 inzake de kwaliteit van de dienstverlening; inzake het schadevergoedingsregime; inzake de niet-discriminerende praktijken tegenover de leveranciers, 18 juli 2023, online: <https://brugel.brussels/publication/document/adviezen/2023/nl/ADVIES-370-DIENSTKWALITEIT-SIBELGA-2022.pdf> p. 30, waar Sibelga aankondigde dat er **eind 2023** een toepassing beschikbaar zou zijn.

aangekondigd dat R1 en R3 uiterlijk in januari 2025 in werking worden gesteld. BRUGEL zal de naleving van deze verbintenis door de DNB controleren"²⁰.

Enkele maanden later, op 25 juni 2024, heeft BRUGEL haar advies op eigen initiatief nr. 389 "met betrekking tot de richtlijnen voor de uitoefening door BRUGEL van haar bevoegdheid om administratieve boetes op te leggen op basis van artikel 32 van de Elektriciteitsordonnantie en artikel 24 van de Gasordonnantie" goedgekeurd²¹.

Sibelga had verschillende data aangekondigd voor de implementatie van het project Smarket I, maar deze werden de een na de ander uitgesteld:

- Aanvankelijk, na een mondelinge verbintenis van de CEO van Sibelga tijdens een vergadering met de directie van BRUGEL, was het plan om het tegen **december 2023** te activeren;
- In haar stappenplan van maart 2023 geeft Sibelga aan: "Het Smarketproject heeft tot doel de specifieke processen voor slimme meters in te voeren om hun toegevoegde waarde in de energietransitie volledig te realiseren. Hierdoor kunnen gegevens van slimme meters naar de marktpelers worden gestuurd, met inachtneming van de regels inzake de bescherming van persoonsgegevens. **Deze ontwikkelingen zijn gepland voor 2024**"²²;
- In zijn SmartGrid RoadMap van juni 2024 kondigt de DNB de ontwikkeling van deze functie tegen "**begin 2025**" aan²³;
- In haar verslag van 25 oktober 2024 over de stand van zaken bij de uitrol van slimme meters stelt Sibelga dat "het project in **Q1 2025** in productie zal gaan"²⁴;
- In drie Market Roadmaps met betrekking tot de Atrias-projecten, van 25 september 2024, 2 oktober 2024 en 13 november 2024, wordt aangegeven dat de pogingen voor Go live van SMR3 tegen **3 maart 2025**²⁵ zouden worden geïmplementeerd;
- In informele gesprekken met BRUGEL verzekert Sibelga dat deze functie tegen **1 april 2025** operationeel zal zijn;
- Op de leveranciersvergadering die Sibelga op 6 februari 2025 organiseerde, kondigde Sibelga de Go Live Smarket I aan voor **1 juni 2025**.²⁶

Rekening houdend met het feit dat de deadline voortdurend wordt opgeschoven door Sibelga en er geen duidelijk zicht is op de daadwerkelijke implementatie van Smarket I, en rekening houdend met het doorslaggevend belang van de operationaliteit van de functies van de slimme meter voor

²⁰ BRUGEL, Advies 382 betreffende de uitrol, de plaatsing en het gebruik van slimme meters, 19 maart 2024, beschikbaar via de volgende link: <https://brugel.brussels/publication/document/adviezen/2024/nl/ADVIES-382-SLIMME-METERS.pdf>, p. 12.

²¹ BRUGEL, Advies 389 met betrekking tot de richtlijnen voor de uitoefening door BRUGEL van haar bevoegdheid om administratieve boetes op te leggen op basis van artikel 32 van de Elektriciteitsordonnantie en artikel 24 van de Gasordonnantie, 25 juni 2024, beschikbaar via de volgende link: <https://brugel.brussels/publication/document/adviezen/2024/nl/ADVIES-389-RICHTLIJNEN-ADMINISTRATIEVE-BOETES.pdf>

²² Stuk 13 van het administratief dossier, p. 20.

²³ Sibelga, Roadmap Smart Grid, juni 2024, online: <https://www.sibelga.be/asset/file/232a106f-4d32-4c89-aa21-1b8503218278>, p. 51.

²⁴ Stuk nr. 3 van het administratief dossier.

²⁵ Stukken nr. 4, 4bis en 4ter van het administratief dossier.

²⁶ Stuk 5 van het administratief dossier.

de verbruiker en de energietransitie, had BRUGEL geen andere keuze dan Sibelga op 20 december 2024 een bevelbrief te sturen om zich in regel te stellen. SIBELGA werd aangemaand om het bewijs te leveren dat de functies gekoppeld aan Smarket I wel degelijk operationeel zouden zijn op 1 januari 2025.

Sibelga heeft de bevelbrief op 31 december 2024 beantwoord en legde uit dat sommige functies operationeel waren, met name de mededeling van gegevens aan de DNB, maar de mededeling aan de markt nog niet, met uitzondering van de energiedeling. De opmeting op afstand wordt alleen geactiveerd voor afnemers die hiervoor toestemming hebben gegeven. De integratie van belastingscurves in de toewijzing zal niet klaar zijn tegen 1 januari 2025. De gegevensverwerkingen zijn gedeeltelijk geïmplementeerd en zullen samen met de overmaking aan de markt evolueren²⁷.

Ondertussen heeft Sibelga op de leveranciersvergadering die zij op 6 februari 2025 organiseerde de Go Live Smarket I aangekondigd voor **1 juni 2025**²⁸.

Op 1 april 2025 heeft de raad van bestuur van BRUGEL, gelet op het gebrek aan naleving op 1 januari 2025 naar aanleiding van de bevelbrief, beslist om een procedure voor administratieve sancties op te starten met het oog op het eventueel opleggen van een administratieve sanctie aan Sibelga. Het betreft beslissing 308 betreffende de lancering van een procedure voor een administratieve sanctie in verband met de mededeling van de gegevens van de met de slimme meters verbonden meetregimes (R1 en R3) aan de markt (SMARKET I) opgesteld op basis van artikel 32 van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, betekend aan Sibelga op 3 april 2025²⁹.

3.2 Onderzoek

Op 8 april 2025 hebben de bestuurders Sibelga het schrijven zoals bedoeld in artikel 32, § 2 van de elektriciteitsordonnantie overgemaakt. Dit schrijven vermeldde de in aanmerking genomen bezwaren, de overwogen sanctie, de plaats en de uren waarop het dossier kan worden ingekeken en de datum van de eerste hoorzitting³⁰.

Sibelga heeft haar verweermiddelen op 30 april 2025 schriftelijk meegedeeld, vergezeld van twee bijlagen³¹.

Op 21 mei 2025 vond een eerste hoorzitting plaats, tijdens dewelke Sibelga haar verweermiddelen mondeling toelichtte en de bestuurders Sibelga ondervroegen over bepaalde aspecten van haar verweer. Na deze hoorzitting hebben de bestuurders op 3 juni 2025 een schriftelijke nota overgemaakt aan Sibelga met een stand van zaken van het onderzoek en met het verzoek om aanvullende informatie aan Sibelga³².

²⁷ Stuk 2 van het administratief dossier.

²⁸ Stuk 5 van het administratief dossier.

²⁹ Stuk 6 van het administratief dossier.

³⁰ Stuk 10 van het administratief dossier.

³¹ Stukken nr. 14 tot 14ter van het administratief dossier.

³² Stuk 15 van het administratief dossier.

Sibelga heeft bevestigd dat het project Smarket I op 1 juni 2025 in productie zal gaan³³.

Op 13 juni 2025 werd een tweede hoorzitting gehouden om de verdediging van Sibelga met betrekking tot de elementen in de nota van de bestuurders te horen en om aanvullende informatie van Sibelga te krijgen.

Op 23 juni 2025 diende Sibelga een synthesesnota in met haar verweermiddelen, die naar aanleiding van de nota van de bestuurders geüpdatet waren³⁴.

De bestuurders hebben op 24 juni 2025 de stand van zaken van het onderzoek voorgesteld aan de raad van bestuur van BRUGEL.

Op 24 juni 2025 vond een derde en laatste hoorzitting van Sibelga voor de raad van bestuur van BRUGEL plaats.

3.3 Inberaadneming

De raad van bestuur van BRUGEL heeft op 5 juli 2025 het volledige administratieve dossier in beraad genomen, overeenkomstig artikel 32, § 2, lid 9 van de elektriciteitsordonnantie.

³³ Stuk 19 van het administratief dossier.

³⁴ Stuk 16 van het administratief dossier.

4 In rechte

4.1 Betreffende wettelijke bepalingen

De wettelijke bepalingen waarop deze beslissing is gebaseerd, zijn:

Artikel **26novies, § 2** van de elektriciteitsordonnantie bepaalt dat:

"(...) De slimme meter moet de in bijlage 6 gespecificeerde minimumfuncties hebben. De Regering kan de lijst van minimumfuncties aanvullen en de modaliteiten voor de uitvoering ervan specificeren".

Bijlage 6 van de elektriciteitsordonnantie bepaalt dat:

Overeenkomstig artikel 26novies, § 2 moeten de slimme meters beschikken over alle functies die noodzakelijk zijn om aan de eisen van deze ordonnantie te voldoen. Ze zijn minstens in staat om: 1° elektriciteitsstromen te meten tegen het ritme van kwartuurperiodes; 2° de kwaliteit van de spanning te meten; 3° op afstand te communiceren met de distributienetbeheerder; 4° de toegang tot het distributienetwerk op afstand te deactiveren of te activeren; 5° het contractueel vermogen van de aansluiting op afstand te wijzigen; 6° de communicatie op afstand te beperken tot de communicatie van niet-persoonsgebonden gegevens; 7° te communiceren met toepassingen van andere marktpelers; 8° afzonderlijke elektriciteitsstromen te identificeren, zodat deze aan afzonderlijke leveringscontracten kunnen worden toegewezen; 9° de gegevens met betrekking tot de elektriciteitsstromen lokaal en veilig te exporteren tegen het kwartuurritme; 10° de piek van het verbruik te meten". (Onze onderstreping).

Artikel **24, § 1 5** van de elektriciteitsordonnantie bepaalt dat:

"§ 1. De distributienetbeheerder en de leveranciers zullen, elkeen wat hen betreft, de openbare dienstverplichtingen hierna bepaald onder de punten 1° tot en met 6° nakomen: (...) 5° het bepalen en uitvoeren van de technische maatregelen die nodig zijn om leveranciers in staat te stellen leveringscontracten op basis van een dynamische elektriciteitsprijs aan te bieden aan eindafnemers die zijn uitgerust met slimme meters".

De regelgevende bepalingen waarop deze beslissing is gebaseerd, zijn:

Artikel **4.64** van het technisch reglement elektriciteit bepaalt dat:

"Elke distributienetgebruiker die betrokken is bij elektriciteitsdelen moet voor zijn afname en/of injectie een contract hebben met een toegangsgerechtigde waarvan het meetregime het R3- of AMR-regime is. Deze verplichting houdt verband met de realisatie door de distributienetbeheerder van de nodige hulpmiddelen overeenkomstig de door de regulator opgelegde beperkingen (...)".

Artikel **5.51** van het technisch reglement elektriciteit bepaalt dat:

"Bij een verandering van toegangsgerechtigde stuurt de distributienetbeheerder de nieuwe toegangsgerechtigde, in overeenstemming met de MIG, de maandelijkse of jaarlijkse afname- en, desgevallend, de maandelijkse of jaarlijkse injectiegegevens, de configuratie van de meetinstallatie en de identificatienummers van de meter(s)".

4.2 Toelichting

4.2.1 Met betrekking tot de schending van artikel 26novies, § 2 en bijlage 6 van de elektriciteitsordonnantie

Artikel 26novies, § 2 van de ordonnantie luidt als volgt:

"(...) De slimme meter moet de in bijlage 6 gespecificeerde minimumfuncties hebben. De Regering kan de lijst van minimumfuncties aanvullen en de modaliteiten voor de uitvoering ervan specificeren".

Bijlage 6 van de elektriciteitsordonnantie luidt als volgt:

Overeenkomstig artikel 26novies, § 2 moeten de slimme meters beschikken over alle functies die noodzakelijk zijn om aan de eisen van deze ordonnantie te voldoen. Ze zijn minstens in staat om: 1° elektriciteitsstromen te meten tegen het ritme van kwartuurperiodes; 2° de kwaliteit van de spanning te meten; 3° op afstand te communiceren met de distributienetbeheerder; 4° de toegang tot het distributienetwerk op afstand te deactiveren of te activeren; 5° het contractueel vermogen van de aansluiting op afstand te wijzigen; 6° de communicatie op afstand te beperken tot de communicatie van niet-persoonsgebonden gegevens; 7° te communiceren met toepassingen van andere marktspelers; 8° afzonderlijke elektriciteitsstromen te identificeren, zodat deze aan afzonderlijke leveringscontracten kunnen worden toegewezen; 9° de gegevens met betrekking tot de elektriciteitsstromen lokaal en veilig te exporteren tegen het kwartuurritme; 10° de piek van het verbruik te meten".

4.2.1.1 Standpunt van Sibelga

Het standpunt van Sibelga kan als volgt worden samengevat:

1. Artikel 26novies § 2 en bijlage 6 van de elektriciteitsordonnantie hebben niet tot doel de DNB te verplichten de vermelde functies te implementeren. Deze bepalingen vereisen alleen dat slimme meters deze functies hebben, zonder te garanderen dat ze verplicht zullen worden geïmplementeerd.
2. Het Brussels wettelijk kader is niet erg ambitieus als het gaat om de uitrol van slimme meters en de implementatie van hun functies, en de vereiste om de toestemming van elke DNG te verkrijgen om zijn persoonsgegevens uit te lezen maakte de effectieve en veralgemeende implementatie van de functies onmogelijk. De wettekst is onvoldoende duidelijk, de voorbereidende werken hebben geen betrekking op de implementatie van de functies en de wettekst mag niet worden geïnterpreteerd op een voor Sibelga ongunstige wijze in het kader van een administratieve sanctie die wordt gelijkgesteld met een strafrechtelijke sanctie in de zin van artikel 6 EVRM. De strafwet moet strikt geïnterpreteerd worden. BRUGEL voegt een nieuwe regel toe aan de rechtsordening die Sibelga opgelegd zou worden. *Quod non*, de regulator mag de ordonnantie niet interpreteren volgens het beginsel van het nuttig effect. Sibelga verwijst nog naar andere bepalingen van de ordonnantie, naar de tariefmethodologie en naar het Vlaams decreet, om aan te tonen dat de Brusselse wetgever geen volledige uitvoering wou geven aan de minimale functies van de slimme meters.

3. BRUGEL toont niet aan, met name aan de hand van het administratief dossier, dat deze artikels een duidelijke en voorzienbare verplichting inhouden. Bijgevolg is de niet-naleving van deze artikels door Sibelga niet aangetoond. Integendeel, de slimme meters voldoen aan de in deze artikels vastgelegde eisen, met name voor het delen van elektriciteit.

4.2.1.2 Beslissing van BRUGEL

De elektriciteitsordonnantie werd aangenomen in het licht van een vrij duidelijke Europese context (toegelicht in punt 2 hierboven): de ontwikkeling van slimme-metersystemen om de energietransitie te kunnen implementeren³⁵. In dit kader kende de uitrol van de plaatsing van slimme meter een voorzichtige start in Brussel, totdat deze in 2022 volledig werd verankerd door de wetgever naar aanleiding van de wijziging van de ordonnantie. Artikel 26novies, § 2, en bijlage 6 werden naar aanleiding van deze wijziging aangenomen.

De voorbereidende werken geven duidelijk het idee achter de goedkeuring van de tekst aan, in het licht van de Europese bepalingen inzake (de ordonnantie van 2022 is overigens de bekrachtiging van de omzetting van Richtlijnen 2019/944 en 2018/2001 van het Vierde Energiepakket van de Europese Unie³⁶): de slimme meters een echte operationele waarde geven, in lijn met de energietransitie.

Artikel 26novies, § 2 en bijlage 6 van de ordonnantie beantwoorden aan deze behoefte door te bepalen dat slimme meters over functies moeten beschikken die toelaten te voldoen aan de vereisten van de ordonnantie, waarbij punten 6° en 7° van bijlage 6 in het bijzonder specificeren: "6° de communicatie op afstand te beperken tot de communicatie van niet-persoonsgebonden gegevens; 7° te communiceren met toepassingen van andere marktspelers".

BRUGEL stelde echter vast dat Sibelga op 1 januari 2025 deze functie nog steeds niet had geactiveerd en dat de implementatiedatums steeds werden opgeschoven, waardoor leveranciers en verbruikers niet ten volle de rechten die door de ordonnantie werden verworven konden genieten. Dit is het in aanmerking genomen bezwaar.

De elektriciteitsordonnantie voorziet weliswaar niet in een massale uitrol van slimme meters, maar is wel duidelijk over de vereisten met betrekking tot de implementatie van de functies van de slimme meters voor geïdentificeerde segmenten van de bevolking en de personen die ervan willen gebruik maken. De wetgever vond het gepast om deze meters en hun functies te ontwikkelen voor afnemers die willen deelnemen aan de energietransitie, en wou in geen geval het nut van slimme meters beperken. Het tegendeel beweren zou in flagrante tegenspraak zijn met het Unierecht en de Europese ambities op het gebied van koolstofneutraliteit zoals beschreven in punt 2.

BRUGEL is ook verrast door dit standpunt, gelet op de discussies rond de rapportering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest over de uitvoering van Verordening 2023/1162 van 6 juni 2023. Sibelga werd immers aangemeld als meetgegevensbeheerder, zoals bedoeld in artikel 5 a) van deze Verordening. Dit artikel legt de verplichting van Sibelga vast om gevalideerde meter- en

³⁵ Zie "Europese context" *supra*.

³⁶ Parl. St. A-516/1, gewone zitting 2021-2022, 8 februari 2022, p. 1.

verbruiksgegevens ter beschikking te stellen van de in aanmerking komende partijen (zijnde de leveranciers). Het is duidelijk dat deze Verordening moet worden gelezen in samenhang met alle andere wettelijke verplichtingen met betrekking tot de mededeling van gegevens afkomstig van slimme meters aan de markt.

Dit werd overigens bevestigd door de regering zelf, bij het initiatief voor het ontwerp van ordonnantie, toen ze aankondigde dat het ontwikkelingsplan van Sibelga naar aanleiding van het verzoek van de regering tijdens de vergadering van 15 december 2022 herzien moest worden: "Op voorstel van minister Alain Maron, bevoegd voor Energie, heeft de Brusselse regering gedeeltelijk ingestemd met het investeringsplan voor elektriciteit van de distributienetbeheerder (Sibelga) voor de periode 2023-2027, onder voorbehoud van een **optimalisering van de planningen en middelen voor de uitrol van meters en hun functies**, zodat de overgangperiode van de uitrolplanning wordt ingekort"³⁷.

Bovendien volstaat het de tekst van de ordonnantie zelf te lezen om de betekenis van artikel 26novies, § 2, en bijlage 6 te begrijpen:

- Ten eerste bepaalt de ordonnantie dat de DNB de technische maatregelen moet nemen die nodig zijn om het gebruik van gegevens afkomstig van slimme meters door de eindafnemers mogelijk te maken³⁸;
- De ordonnantie bepaalt eveneens dat BRUGEL ten laatste op 30 oktober een jaarverslag moet publiceren over de op de markt beschikbare diensten in verband met het gebruik van de functies van de slimme meters³⁹;
- Bijlage 5, getiteld "Verslag over de stand met betrekking tot de uitrol van slimme meters", vereist dat de DNB een gedetailleerde beschrijving publiceert van de beschikbare functies van de slimme meters en de bijbehorende diensten;

Artikel 26novies, § 2 van de ordonnantie is daarnaast ook behoorlijk duidelijk: "De slimme meter moet de in bijlage 6 gespecificeerde minimumfuncties hebben": het werkwoord "hebben" voegt een dimensie van reële integratie van deze functies toe. Het feit dat de regering "de lijst van minimumfuncties kan aanvullen en de modaliteiten voor de uitvoering ervan kan specificeren" betekent wel degelijk dat de eerste functies, vermeld in bijlage 6, al geïmplementeerd hadden moeten zijn.

Bijlage 6 bepaalt dat de slimme meters ten minste over meerdere functies moeten beschikken, waaronder de mogelijkheid om op afstand te communiceren met toepassingen van andere marktpelers, bijvoorbeeld (7°), om te voldoen aan de vereisten van de ordonnantie.

De woorden in bijlage 6 "ze zijn er op zijn minst toe in staat" moeten worden geïnterpreteerd op basis van een fraseologische realiteit⁴⁰: het is weinig waarschijnlijk dat de wetgever verward was

³⁷ Ministerraad, 15 december 2022, punt 13: <https://publi.irisnet.be/web/download?pubKey=P3eedc664-6471-4412-8deb-74bd20610185&pubLang=NL>

³⁸ Art. 24, § 1, 6°, van de elektriciteitsordonnantie.

³⁹ Artikel 30bis, 39° van de elektriciteitsordonnantie.

⁴⁰ Segihobe Bigira, J.-P., "Chapitre V. - L'interprétation comme instance méthodologique substantielle du raisonnement en droit" in Mingashang, I. en Zegbe Zegs, F. (dir.), Méthodologie de la recherche et de la rédaction en droit, 1e editie, Brussel, Bruylant, 2022, p. 250 en volgende, zie met name voetnoot 202.

en gewoon wou dat deze slimme meters louter symbolisch over deze functies zouden beschikken, zonder ze te implementeren⁴¹.

Deze elementen worden nog versterkt door de interpellaties, verzoeken om uitleg en vragen van de Brusselse parlementsleden, die de Brusselaars vertegenwoordigen:

- Vraag nr. 1428 van 10 maart 2023 van Khadija Zamouri aan Alain Maron:

"De installateurs zijn nog steeds afhankelijk van de goodwill van Sibelga. De ordonnantie bepaalt wel dat Sibelga de informatie van de slimme meters om de 15 minuten moet delen, net als in Vlaanderen. In Vlaanderen lukt dit. In Brussel niet. Sibelga roept technische redenen in (GPDR), ze zeggen dat ze de uitdrukkelijke toestemming van de consument nodig hebben. Nochtans voorziet die wetgeving ook andere rechtsgronden. (...) Waarom kan in Brussel Sibelga de nodige informatie van de slimme meters niet delen met de installateurs?"⁴²

- Opmerking van de heer Bruno Bauwens op de vergadering van de Commissie voor het Leefmilieu en de Energie van 21 februari 2024:

"Mijnheer De Beukelaer, u hebt volledig gelijk voor wat de app betreft die zou toelaten het verbruik te controleren. Ik heb Sibelga meermaals gezegd dat ik niet begreep hoe ze zogenaamde slimme communicerende meters kunnen plaatsen zonder dat die de eindgebruiker enige toegevoegde waarde bieden. Verbruikers die slimme meters installeren, hebben daar voorlopig geen baat bij. Dat kan toch niet! Sibelga moet systemen installeren die werken en die een echt voordeel kunnen bieden, waaronder het feit verbonden te zijn zodat je je verbruik op een app kan controleren. Als slimme meters niet echt slim zijn, zien mensen het nut ervan niet, ze zien alleen de kosten voor hen en voor de gemeenschap"⁴³.

- Vraag van mevrouw Aurélie Czekalski in de Commissie voor het Leefmilieu en de Energie van 22 januari 2025:

"Vormt de trage invoering van intelligente meters geen belemmering voor het halen van de doelstellingen inzake energietransitie?"⁴⁴.

Onlangs nog, hoewel het niet om dezelfde legislatuur gaat, werd BRUGEL gevraagd om haar jaarverslag tijdens de vergadering van de Commissie voor het Leefmilieu en de Energie van 25 juni 2025 voor te stellen aan de Brusselse parlementsleden; de MR, vertegenwoordigd door mevrouw Aurélie Czekalski, verbaasde zich erover dat: *"Hoe verklaart u, met betrekking tot de dynamische tarifiering, de afwezigheid van meetgegevens per kwartuur bestemd voor de leveranciers met het oog op*

⁴¹ Er kan een "onnozele" parallel getrokken worden met het kopen van een auto: u beschikt over de carrosserie, de wielen, het stuur en een motor, maar hij hoeft niet per se te rijden ...

⁴² Schriftelijke vraag betreffende de installatie en afleesbaarheid van slimme meters, zitting 22/23, datum van ontvangst: 10/03/2023, beschikbaar op de volgende URL (geraadpleegd op 30 juni 2025): <https://www.parlement.brussels/weblex-quest-det/?lang=nl&moncode=160270&base=1>

⁴³ Integraal verslag van de interpellaties en de vragen, Commissie voor het Leefmilieu en de Energie, vergadering van woensdag 21 februari 2024, zitting 2023-2024, beschikbaar op de volgende URL (geraadpleegd op 30 juni 2025): <http://weblex.brussels/data/crb/biq/2023-24/00066/images.pdf#page=9>, p. 20.

⁴⁴ <http://weblex.brussels/data/crb/biq/2024-25/00035/images.pdf#page=27> p.23

de toepassing van dynamische prijsformuleringen, zelfs via communicerende meters, en voor de grap, waarvoor dienen communicerende meters als ze niet communiceren?!".⁴⁵

De Geschillendienst van BRUGEL heeft ook klachten behandeld die werden ingediend door Brusselse afnemers aan wie afnametarieven gefactureerd werden die berekend waren op basis van forfaitaire verbruiksvolumes. Niet alleen betaalden afnemers zo geen eerlijke prijs, maar, erger nog, konden ze hun verantwoordelijk gedrag, dat nochtans essentieel is voor de energietransitie, evenmin valoriseren⁴⁶. Daarnaast heeft het niet beschikbaar zijn van de RI geleid tot een aantal vragen en klachten van afnemers aan de leveranciers⁴⁷.

Ten slotte bepaalt het technisch reglement dat de elektriciteitsordonnantie uitvoert en de relatie tussen Sibelga, de markt en de DNG's regelt: *"Slimme meters hebben ten minste de functies die worden vermeld in bijlage 6 van de ordonnantie. **De distributienetbeheerder zet de nodige middelen in om deze functies op afstand activeerbaar te maken** en, in voorkomend geval, op vraag van de distributienetgebruiker of zijn toegangsgerechtigde"*⁴⁸.

Zelfs in de veronderstelling dat de talrijke voornoemde bepalingen niet voldoende duidelijk zouden zijn, zijn er verschillende interpretatiemethoden die toelaten om een precieze verplichting van Sibelga met betrekking tot de implementatie van de functies van de slimme meter vast te stellen.

Ten eerste moeten normen zo worden geïnterpreteerd dat ze **een nuttig effect** hebben. Een interpretatie die een bepaling onwerkzaam of overbodig maakt of geen normatieve reikwijdte geeft, moet worden verworpen. Dit beginsel, dat vaak het beginsel van nuttig effect (nut van de norm) wordt genoemd, is vastgelegd in de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof: *"de voorkeur dient uit te gaan naar een interpretatie die toelaat uitvoering te geven aan de wettelijke bepaling en het doel ervan respecteert"*.⁴⁹ In de rechtsleer wijst Jean Salmon erop dat: *"De rechter moet de voorkeur geven aan een interpretatie die de reikwijdte van de norm vrijwaart boven een interpretatie die deze teniet doet"*⁵⁰.

Toegepast op bijlage 6 van de elektriciteitsordonnantie houdt dit principe in dat de vermelde functies niet alleen technisch aanwezig moeten zijn, maar ook operationeel in de praktijk, aangezien een louter slapend vermogen de bepaling elk wettelijk nut zou ontnemen.

Dit beginsel hangt nauw samen met de methode van de teleologische interpretatie, d.w.z. de verwijzing naar de wil van de wetgever in de context van de goedkeuring (met name de Europese stimulans), via de voorbereidende werken. Deze tonen duidelijk aan dat de wetgever niet alleen de intentie had om de technische capaciteit van de slimme meters te garanderen, maar ook het daadwerkelijk gebruik ervan om de gestelde doelen te bereiken: daadwerkelijke implementatie van de energietransitie, actieve participatie van de verbruikers, energie-efficiëntie door het gebruik

⁴⁵ Vergadering van de Commissie voor het Leefmilieu en de Energie van 25 juni 2025, nog niet getranscribeerd op 1 juli 2025, beschikbaar op de volgende URL: [25/06/2025 - Cion Environnement - Cie Leefmilieu](#) (opname om 2h14:15-30)

⁴⁶ Opmerkingen gemeld door de leveranciers tijdens informele gesprekken.

⁴⁷ Sommige klachten waren gewoon e-mails waarin Brusselse DNG's blijk gaven van hun verbazing. Dit is bijvoorbeeld het geval voor klachten R2023-251 en R2024-327.

⁴⁸ Artikel 5.36 van het technisch reglement.

⁴⁹ GwH, nr. 19/2015 van 12 februari 2015, B.4.2.

⁵⁰ J. SALMON, *Théorie générale du droit*, Brussel, Bruylant, 2001, p. 382.

van gegevens in realtime, enz. Als het erom gaat dat er voldaan dient te worden aan de vereisten van de ordonnantie, moet worden begrepen dat deze functies alleen zin hebben als ze effectief worden geïmplementeerd, omdat ze anders de bepalingen van de ordonnantie zinloos zouden maken, met name op het gebied van dynamische tarifiering, energiedeling, berekening van het werkelijke verbruik, enz.; bepalingen die zelf geïnterpreteerd moeten worden in het licht van het Europees recht, zoals bevestigd wordt in dezelfde voorbereidende werken⁵¹.

Ten tweede moet de strafwet weliswaar strikt geïnterpreteerd worden, maar betekent dit niet dat de bepalingen zo moeten worden geïnterpreteerd dat ze niet effectief kunnen worden toegepast. Een strikte interpretatie moet worden toegepast op een manier die de geest van de wet en de doelstellingen van de wetgever respecteert, anders zouden de bepalingen van hun betekenis en context worden ontdaan.

F. Kutý legt uit dat de strikte interpretatie van de strafwet één kant van de medaille is en de **logische interpretatie** ervan de andere;

"Het doel is om alle feiten die kunnen vallen onder de wettelijke definitie van strafbaarstelling binnen de reikwijdte van de wet te brengen. Hieruit volgt dat de logische interpretatie van de strafwet leidt tot de verwerping van elke ongerechtvaardigde restrictieve interpretatie. Het is dan ook aangewezen om de wet de volledige reikwijdte te geven die zij van nature impliceert, wanneer de geest ervan, zoals die blijkt uit de voorbereidende werken, in overeenstemming is met deze interpretatie. Een logische interpretatie maakt het mogelijk om de werkelijke intentie van de wetgever te achterhalen, evenals zijn denkwijze, die niet noodzakelijkerwijs expliciet in de wettekst tot uitdrukking komt, op voorwaarde dat de betekenis die aan een term wordt gegeven of de reikwijdte die aan een begrip wordt toegekend de grenzen van deze tekst niet overschrijden. In dit geval krijgt de geest voorrang op de letter. Terwijl de strikte interpretatie zich beperkt tot de uitdrukkelijke, expliciete reikwijdte van de tekst, strekt de logische interpretatie zich uit tot de impliciete reikwijdte ervan"⁵².

Toegepast op deze procedure houdt het beginsel van de logische interpretatie in dat een interpretatie die zich beperkt tot de technische capaciteit zonder een daadwerkelijke implementatie van de functies de bepalingen van artikel 26novies, § 2 en bijlage 6 ondoeltreffend en nutteloos zou maken.

Al deze elementen tonen genoegzaam aan dat BRUGEL reden heeft om een administratieve sanctie op te leggen op basis van artikel 26novies § 2 en bijlage 6 van de elektriciteitsordonnantie.

Voor het overige kunnen de argumenten van Sibelga niet in overweging worden genomen:

- BRUGEL heeft afdoende aangetoond dat deze artikels niet nageleefd werden, aangezien de slimme meters tot 1 juni 2025 niet communiceerden met de markt. Dit wordt door Sibelga zelf bevestigd in de procedurestukken en tijdens de hoorzittingen, en door de stukken in het administratief dossier. BRUGEL wijst er daarnaast ook op dat volgens

⁵¹ Parl. St., op. cit., p. 1 tot 15, waar de term "Europees" ongeveer 12 keer vermeld staat (en meer dan 150 keer in de volledige tekst).

⁵² Kutý, F., "Chapitre 6 - L'interprétation du droit pénal" in *Précis de droit pénal*, 1e editie, Brussel, Larcier-Intersentia, 2024, p. 69-98, p. 71.

artikel 8.6 van het Burgerlijk Wetboek het bewijs van een negatief feit door waarschijnlijkheid kan worden geleverd⁵³. Het administratief dossier in zijn geheel en de door BRUGEL in het kader van deze procedure opgeworpen motieven volstaan om op zijn minst door waarschijnlijkheid aan te tonen dat, als de slimme meters de gegevens van de meetregimes niet op afstand doorgeven via het CMS van Atrias, de voormelde bepalingen niet correct kunnen worden uitgevoerd.

- Wat het ontbreken van een duidelijke en voorzienbare verplichting betreft, heeft BRUGEL genoegzaam aangetoond dat deze verplichtingen al sinds 2022 van kracht zijn en dat Sibelga sinds 2023 en de herziening van het stappenplan door de regering wel degelijk op de hoogte is van het feit dat zij de functies van de slimme meters, waaronder Smartmeter 1, moet uittrollen, en dat deze verplichtingen duidelijk zijn, zoals hierboven aangetoond.

4.2.2 Met betrekking tot de schending van artikel 24, § 1 5° van de elektriciteitsordonnantie

Artikel 24, § 1 5° van de elektriciteitsordonnantie luidt als volgt:

"§ 1. De distributienetbeheerder en de leveranciers zullen, elkeen wat hen betreft, de openbare dienstverplichtingen hierna bepaald onder de punten 1° tot en met 6° nakomen: (...) 5° het bepalen en uitvoeren van de technische maatregelen die nodig zijn om leveranciers in staat te stellen leveringscontracten op basis van een dynamische elektriciteitsprijs aan te bieden aan eindafnemers die zijn uitgerust met slimme meters".

4.2.2.1 Standpunt van Sibelga

Sibelga is van mening dat BRUGEL niet heeft aangetoond hoe de openbare dienstverplichting met betrekking tot de invoering van de dynamische tarifiering niet kon worden uitgevoerd door de DNB en haalt vier elementen aan die volgens haar haar verantwoordelijkheid verminderen:

1. De uitvoering van deze verplichting heeft vertraging opgelopen door de implementatie van MIG6, door de vereiste om slimme meters te plaatsen bij de DNG's die onder de verplichte segmenten vallen en door de wettelijke vereiste om de toestemming van de DNG te verkrijgen voor het op afstand aflezen van zijn persoonsgegevens.
2. BRUGEL toont niet aan dat de slimme meters niet over de minimumfuncties beschikken die reeds werken voor het delen van energie en de oplaadpunten op de openbare weg (elektrische voertuigen).
3. De leveranciers hebben niet gevraagd om dynamische tarifiering aan te bieden en er is ook weinig vraag naar bij de DNG's. De openbare dienstverplichting berust ook op de leveranciers, die ook zouden moeten worden gesanctioneerd. Sibelga voegt er in haar synthesesnota aan toe dat BRUGEL haar beweringen niet staft en dat deze bijgevolg niet kunnen worden gebruikt in het kader van de sanctieprocedure, dat geen enkele leverancier dynamische tarieven aanbiedt.

⁵³"Bewijs door waarschijnlijkheid. Onverminderd de verplichting tot medewerking van alle partijen aan de bewijsvoering, kan hij die de bewijslast draagt van een negatief feit, genoeg nemen met het aantonen van de waarschijnlijkheid van dat feit. Hetzelfde geldt voor positieve feiten waarvan het vanwege de aard zelf van het te bewijzen feit niet mogelijk of niet redelijk is om een zeker bewijs te verlangen".

4. BRUGEL kan niet tot de conclusie komen dat de termijnen niet nageleefd werden, aangezien Sibelga sinds 2022 wel degelijk technische maatregelen uitvoert en er geen termijn is vermeld in de ordonnantie. Noch uit de ordonnantie noch uit het Europees recht kan afgeleid worden dat dit een precies te bereiken resultaat is, in tegenstelling tot bijvoorbeeld de bepalingen over de switch 24.

4.2.2.2 Beslissing van BRUGEL

Artikel 24, § 5 van de ordonnantie verplicht de DNB de nodige technische maatregelen te nemen en uit te voeren om leveranciers in staat te stellen dynamische prijscontracten aan te bieden.

Tot 1 juni 2025 mochten leveranciers in Brussel hun klanten geen contracten op basis van een dynamische prijs aanbieden. De DNB heeft inderdaad niet de technische maatregelen die nodig zijn om de leveranciers in staat te stellen dit type contract aan te bieden genomen of uitgevoerd, aangezien de leveranciers dit per definitie niet konden doen door het ontbreken van de functie voor het meedelen van de meetgegevens van de slimme meters aan de markt. De technische maatregel die nodig was om deze functie te implementeren was de activering van meetregime 3, die pas op 1 juni 2025 plaatsvond.

De ondernemingsrechtbank van Waals-Brabant oordeelde in haar vonnis van 5 mei 2020 dat de verplichting van de DNB om de nodige maatregelen uit te voeren een resultaatsverbintenis is⁵⁴. Deze resultaatsverbintenis werd ook bevestigd in het arrest van de Raad van State van 15 mei 2024 in de zaak TotalEnergies tegen de VREG, de Vlaamse elektriciteitsregulator. Dit arrest stelt dat de distributienetbeheerder een resultaatsverbintenis heeft en de werkelijke verbruiksgegevens moet verstrekken, zodat de leverancier de afnemer een maandelijkse factuur kan sturen⁵⁵. Deze elementen kunnen *mutatis mutandis* op deze procedure worden toegepast.

Ten tweede is dynamische tarifiering niet alleen gunstig voor geïnformeerde verbruikers, maar ook voor het elektriciteitssysteem en de energietransitie in het algemeen: betere integratie en valorisatie van hernieuwbare energie, een deel van de oplossing voor incompressibiliteit, enzovoort. - Het gaat hier dus ook om het algemeen belang, niet alleen dat van een paar verbruikers.

BRUGEL is bijgevolg van mening dat Sibelga dit artikel niet heeft nageleefd.

Voor het overige kunnen de argumenten van Sibelga niet in overweging worden genomen:

- Ten eerste voert de distributienetbeheerder een vertraging in de uitvoering van deze technische maatregelen aan die te maken heeft met MIG6, met de plaatsing in de II verplichte niches, wat heeft geleid tot een late uitrol per wijk, en met het verkrijgen van de toestemming.

⁵⁴ Orb. Waals-Brabant, 4e kamer, 5 mei 2020, rolnummers A/17/00614, A/17/ 00832, A/17 / 00840, A/17 /01504, repertoriumnummer 2020/16/8, p.45 tot 48, in het bijzonder p. 48 over de resultaatsverbintenis.

⁵⁵ RvS., nr. 259.737 van 15 mei 2024, online: <https://www.raadvst-consetat.be/Arresten/259000/700/259737.PDF#xml=http://www.raadvst-consetat.be/apps/dtsearch/getpdf.asp?DocId=46361&Index=c%3a%5csoftware%5cdtsearch%5cindex%5scarrets%5fml%5c&HitCount=4&hits=1b75+1b9b+1bc9+1be5+&171942025414>

Wat de toestemming betreft, neemt BRUGEL nota van de moeilijkheden die tijdens de hoorzitting van 21 mei 2025 werden gemeld, met name:

- de voorafgaande vereiste om toestemming te vragen, wat gevolgen heeft gehad voor alle aspecten van het proces,
- de complexe integratie van de systemen, omgaan met MIG 6,
- overschakelen van de YMR- naar de SMART-configuratie,
- de gevallen van verhuizing, waarbij de situatie opnieuw moet worden geïntialiseerd in een YMR-configuratie, hoewel de vorige DNG zijn toestemming had gegeven en dus in SMART-configuratie was, enz.

Wat de go live van MIG 6 betreft, kan BRUGEL zich niet aansluiten bij dit argument, aangezien de DNB zich moet verantwoorden voor de storingsen die zich hebben voorgedaan op het Atrias-platform, zonder zich ten aanzien van de leveranciers te mogen beroepen deze storingsen. Dit is wat overigens wat de rechtbank van Waals-Brabant in het voormelde vonnis heeft beslist.⁵⁶

Wat betreft de verplichte plaatsing voor de II in de ordonnantie gespecificeerde niches, ziet BRUGEL niet in hoe dit Sibelga zou hebben belet om te werken aan de activering van de functies van de slimme meters, vooral omdat deze niches met name de activering van Smartet I vereisten om ten volle en volledig efficiënt te zijn, in het licht van de ordonnantie en de Europese teksten.

- Ten tweede blijkt uit de hoorzittingen in het kader van deze procedure dat, voor wat het delen van energie betreft, tot 1 juni 2025 de slimme meters die zijn aangesloten op energiedeling niet beschikten over de in R3 geactiveerde communicatiefunctie naar de markt toe. Deze verplichting wordt de DNB echter opgelegd in het technisch reglement⁵⁷ (zie hieronder). Het feit dat de gegevens door Sibelga worden verzameld en vervolgens naar tevredenheid van de markspelers aan de markt worden meegedeeld, is in dit verband irrelevant. Wat oplaadpunten op de openbare weg betreft: uit de hoorzitting van 13 juni 2025 blijkt dat het de bedoeling is om gedetailleerde gegevens (belastingcurves) ter beschikking te stellen van de leveranciers die concessiehouder zijn van laadpalen, zodat zij hiermee rekening kunnen houden bij het aankopen van commodity. Ook dit is niet relevant in het kader van deze sanctie omdat de activering van het regime R3 niet was voorzien.
- Ten derde bevestigt FEBEG dat de markt vraagt naar en herhaaldelijk gepleit heeft voor communicerende meters die hen in staat zouden stellen om nieuwe producten aan te bieden (waaronder dynamische prijzen)⁵⁸. Het feit dat sommige rapporten dateren van

⁵⁶ *Ibidem*, p. 46.

⁵⁷ Artikel 4.64 van het technisch reglement elektriciteit: "Elke distributienetgebruiker die betrokken is bij elektriciteitsdelen moet voor zijn afname en/of injectie een contract hebben met een toegangsgerechtigde waarvan het meetregime het R3- of AMR-regime is.

⁵⁸ Zie met name FEBEG, "Standpunt van FEBEG over incompressibiliteit", artikel van 3 juli 2024, online: <https://febeg.be/nl/nieuws/standpunt-van-febeg-over-incompressibiliteit> (eerste maatregel); FEBEG, "Memorandum voor de federale en regionale verkiezingen 2023, online: 230713-febeg-memorandum-nl-v20- lores.pdf, p. 9; FEBEG, "Slimme meters: op weg naar het energiesysteem van morgen in ieders belang", artikel van 12 januari 2018, online [Slimme meters: op weg naar het](#)

voor de goedkeuring van de ordonnantie doet niets af aan deze vaststelling. BRUGEL heeft daarnaast vastgesteld dat BOLT via BRUSIM ook een contract op basis van dynamische prijzen aanbood, net zoals ook OCTA + sinds juni 2025, beide voor professionele afnemers.⁵⁹ Als er vooralsnog weinig reactie is geweest van de leveranciers, dan komt dat omdat het Brussels systeem niet toeliet om contracten op basis van dynamische prijzen aan te bieden. Ook in Vlaanderen was er geen aanbod tot dit technisch haalbaar werd.

Wat het ontbreken van een vraag uitgaande van de DNG's betreft, lijkt het feit dat Sibelga geen weet heeft van een verzoek van een eindafnemer om een dynamisch tarief te genieten, geen voldoende reden om Sibelga geen administratieve sanctie op te leggen wegens niet-naleving van haar verplichtingen. De stem van de Brusselse afnemers wordt ook vertolkt door hun verkozenen, die hun verbazing hebben geuit over de onbeschikbaarheid aan dynamische contracten in het Gewest. In het algemeen is het verrassend om vast te stellen dat Sibelga, als hoofdrolspeler in de energietransitie, de uitvoering van een dergelijk essentieel project afhankelijk maakt van een actieve vraag van de afnemer. Het zou eerder logisch zijn dat de DNB door zijn voorbeeldrol en proactieve aanpak de energietransitie voor alle Brusselse afnemers vergemakkelijkt en mogelijk maakt.

- Ten vierde, met betrekking tot het standpunt van Sibelga over het feit dat de ordonnantie niet de bedoeling had een uitvoeringstermijn op te leggen voor de verplichting om de technische maatregelen te ontwikkelen die nodig zijn om de leveranciers in staat te stellen contracten op basis van een dynamische prijs aan te bieden: BRUGEL kan dit niet aanvaarden in rechte. Elke wettelijke verplichting waarin de wet voorziet, is bindend van zodra ze van kracht wordt, tenzij de wetgever uitdrukkelijk een andere uitvoeringstermijn heeft vastgelegd. In casu is er geen uitdrukkelijke termijn voor de implementatie van de functies waarin de ordonnantie voorziet. Sibelga was dus verplicht om aan deze verplichting te voldoen vanaf 30 april 2022, van zodra de wijzigingsordonnantie in werking was getreden. De interpretatie dat het ontbreken van een uitdrukkelijke termijn elke sanctie zou verhinderen, zou artikel 24, § 1, 5°, van zijn inhoud ontdoen. Dit zou indruisen tegen het doel van de ordonnantie, namelijk ervoor zorgen dat de elektriciteitsmarkt efficiënt en concurrerend werkt.

Sibelga betwist dit standpunt met name aan de hand van het voorbeeld van de switch 24, waar de wetgever een expliciete deadline voor de implementatie heeft vastgelegd, op 1 januari 2026, wat duidelijk zou aantonen dat de wetgever niet de intentie had enige termijn op te leggen voor de implementatie van Smartet I. BRUGEL is van mening dat de omgekeerde redenering gevolgd moet worden: wanneer een verplichting is vastgelegd in een wetstekst, is deze geldig van zodra deze wet van kracht wordt. Als de wetgever daarentegen van plan is een uitvoeringstermijn vast te leggen, moet hij dit specificeren,

[energiesysteem van morgen in ieders belang | FEBEG Federatie van de Belgische Elektriciteits- en Gasbedrijven](#); FEBEG, "Ontwerpdecreet 'digitale meters': hoorzitting van FEBEG in het Vlaams Parlement", artikel van 12 november 2018, online: [Ontwerpdecreet 'digitale meters': hoorzitting van FEBEG in het Vlaams Parlement | FEBEG Federatie van de Belgische Elektriciteits- en Gasbedrijven](#)

⁵⁹ Prijslijst van BOLT: https://files.boltenergie.be/pricelists/var/online_pro_el_nl_11.pdf; stuk 20 van het administratief dossier voor aanbiedingen beschikbaar op 1 juli 2025.

zoals het geval is voor de switch 24. BRUGEL is dan ook van mening dat de interpretatie van Sibelga onjuist is.

Daarnaast dient eveneens te worden verwezen naar het legaliteitsbeginsel: artikel 24, § 1, 5° legt Sibelga een duidelijke verplichting op om de technische maatregelen te nemen en uit te voeren die nodig zijn om aan een marktvereiste te voldoen. Deze verplichting is rechtstreeks van toepassing vanaf de inwerkingtreding van de ordonnantie, zelfs als er geen uitdrukkelijke termijn is vastgelegd. BRUGEL begrijpt dat Sibelga aanzienlijke technische, menselijke en IT-middelen heeft moeten inzetten om deze verplichting uit te voeren, maar het lijkt erop dat deze middelen niet werden ontwikkeld binnen de redelijke termijn die van Sibelga verwacht mag worden (vooral in vergelijking met Vlaanderen, dat de communicatiefunctie al lang geleden heeft geactiveerd). Ten slotte is BRUGEL van mening dat het feit dat Sibelga zich beroept op de afwezigheid van een uitvoeringstermijn in strijd is met het rechtszekerheidsbeginsel: dit betekent dat Sibelga de functie Smarket *l ad vitam aeternam* niet had kunnen activeren. Nogmaals, dit zou betekenen dat de ordonnantie van haar inhoud wordt ontdaan. In plaats daarvan moet ervan worden uitgegaan dat de bepalingen van de ordonnantie van toepassing zijn van zodra ze in werking treden, zelfs als er geen uitdrukkelijke termijn is vastgelegd.

4.2.3 Met betrekking tot de schending van artikel 4.64 van het technisch reglement

Artikel 4.64. van het technisch reglement bepaalt dat:

"Elke distributienetgebruiker die betrokken is bij elektriciteitsdelen moet voor zijn afname en/of injectie een contract hebben met een toegangsgerechtigde waarvan het meetregime het R3- of AMR-regime is. Deze verplichting houdt verband met de realisatie door de distributienetbeheerder van de nodige hulpmiddelen overeenkomstig de door de regulator opgelegde beperkingen (...)".

4.2.3.1 Standpunt van Sibelga

Sibelga wijst erop dat sinds november 2022 de gegevens van de meetregimes in het kader van de energiedeling naar tevredenheid van de marktspelers worden beheerd en verwerkt. Dit houdt in dat alle afnemers die betrokken zijn bij het delen van energie een slimme meter hebben die de gegevens communiceert die nodig zijn voor de facturering, ongeacht de manier waarop de gegevens worden gecommuniceerd.

Daarnaast gaat Sibelga ook in op de complexiteit van de implementatie van de maatregelen voor energiedeling in Brussel, met name op het vlak van IT en configuratie.

Sibelga stelt ook dat artikel 4.64 van het technisch reglement niet los kan worden gelezen van artikel 5.61, § 3 van hetzelfde technisch reglement.

4.2.3.2 Beslissing van BRUGEL

Tot 1 juni 2025 heeft Sibelga geen gegevens van de meetregimes van de afnemers in het kader van de energiedeling in R3 meegedeeld aan de markt. De DNB had dus in strijd met artikel 4.64 van het technisch reglement niet de nodige maatregelen genomen om de toegangsgerechtigde in staat

te stellen een contract in het R3-regime aan te bieden voor de facturatie van de verbruiksgegevens van de deelnemers aan de deling.

De argumenten van Sibelga kunnen evenmin in overweging worden genomen: Er dient immers een onderscheid gemaakt te worden tussen de verwerking en de gegevens die worden verzameld en meegedeeld in het kader van een deling. Deze omvat twee soorten processen:

- Sibelga verzamelt en verwerkt de gegevens van de deling om de gedeelde elektriciteitsvolumes te berekenen volgens een verdeelsleutel. Deze gegevens worden doorgegeven aan het unieke aanspreekpunt, dat overgaat tot de facturering voor de gedeelde energie.
- De gegevens van de slimme meters van de deelnemers aan de deling moeten eveneens worden verwerkt en meegedeeld aan hun respectievelijke leveranciers:
 - enerzijds moet SIBELGA de gecorrigeerde afnamevolumes doorsturen. Sibelga komt deze verplichting naar behoren na.
 - anderzijds moet de DNB de leverancier de belastingscurve van de afnemer meedelen, aangezien het standaard meetregime van de afnemer R3 is. Belastingscurves zijn essentieel voor leveranciers om hun voorzieningen voor de aankoop en toewijzing van energie te verbeteren. Door de implementatie van Smarket I uit te stellen, is Sibelga haar verplichting om de belastingscurves van de deelnemers aan de deling ter beschikking te stellen van de markt niet nagekomen.
- Sibelga is eveneens van mening dat dit artikel niet los kan worden gelezen van artikel 5.61 van voormeld reglement, dat bepaalt dat indien R3 niet is geactiveerd, R0 moet worden toegepast. Als dit de interpretatie zou zijn die aan het voornoemde artikel 4.64 moet worden gegeven, dan is BRUGEL van mening dat Sibelga niet het recht heeft om de belastingscurve van de afnemers die deelnamen aan de verdeling op te nemen. BRUGEL is er echter van overtuigd dat de DNB nooit metergegevens zou opnemen zonder een afdoende rechtsgrondslag hiervoor. BRUGEL wil er ook op wijzen dat in deze fase een EAN-code slechts één meetregime kan hebben. Als een afnemer die deelneemt aan een deling standaard in R3 zit, geldt dit regime ook voor de markt.

Gelet op het voorgaande is BRUGEL van mening dat Sibelga de verplichting vermeld in artikel 4.64 van het technisch reglement elektriciteit niet is nagekomen en dat er bijgevolg in haar hoofd een schending is van dit artikel.

4.2.4 Met betrekking tot de schending van artikel 5.51 van het technisch reglement

Artikel 5.51 van het technisch reglement luidt als volgt:

"Bij een verandering van toegangsgerechtigde stuurt de distributienetbeheerder de nieuwe toegangsgerechtigde, in overeenstemming met MIG, de maandelijkse of jaarlijkse afname- en, desgevallend, injectiegegevens, de configuratie van de meetinstallatie en de identificatienummers van de meter(s)".

4.2.4.1 Standpunt van Sibelga

Het standpunt van Sibelga wordt als volgt samengevat:

Bij een verandering van leverancier deelt Sibelga aan de nieuwe toegangsgerechtigde de maandelijkse of jaarlijkse afname- en, desgevallend, injectiegegevens, de configuratie van de meetinstallatie en de identificatienummers van de meter(s) mee.

BRUGEL mag het technisch reglement niet interpreteren alsof alle meters die in Brussel zijn geïnstalleerd slimme meters zijn waarvan de communicatiefunctie is geactiveerd. Er dient te worden vastgesteld dat op 1 juni 2025 de meerderheid van de in Brussel geïnstalleerde meters mechanische meters zijn en dat bij slechts een kleine minderheid (ongeveer een vijfde) van de geïnstalleerde slimme meters de communicatiefunctie geactiveerd is. Het schatten van de meetgegevens bij een verandering van toegangsgerechtigde is dus de regel, en bijgevolg ziet Sibelga niet in hoe het niet implementeren van Smarket 1 voor 1 juni 2025 artikel 5.51 van het technisch reglement zou schenden.

4.2.4.2 Beslissing van BRUGEL

Dit artikel moet worden gelezen in samenhang met artikel 25^{decies} van de elektriciteitsordonnantie, dat bepaalt dat de DNB de meterstand van de dag van de verandering van DNG op het afnamepunt moet kunnen opnemen. Tot 1 juni 2025 werden de verhuisprocedures beïnvloed door het feit dat de meterstand werd geschat door de DNB en niet degene was die door de slimme meter werd geregistreerd.

Dit artikel moet ook gelezen worden in samenhang met artikel 5.63, § 1 van het technisch reglement, dat bepaalt dat *"Als de meter een slimme meter is met geactiveerde communicatiefunctie, leest de distributienetbeheerder de meterstanden op afstand uit om 00:00 op de datum van de verhuizing. De nieuwe distributienetgebruiker of, bij gebrek daaraan, de eigenaar is verantwoordelijk voor de afnames en injecties die na deze meteropname op afstand worden geregistreerd"*.

Het feit dat er momenteel slechts een zeer klein aantal slimme meters op de markt is en dat de schatting van de meterstanden dus de regel blijft, is niet voldoende om Sibelga vrij te pleiten van elke verantwoordelijkheid. Artikel 5.51 kan niet los worden gezien van de geest van de ordonnantie zoals hierboven beschreven.

Sibelga heeft bijgevolg artikel 5.51 van het technisch reglement niet correct toegepast.

4.2.5 Met betrekking tot de vertraging bij de implementatie

4.2.5.1 Verdediging van Sibelga

Sibelga stelt dat BRUGEL verschillende beginselen van behoorlijk bestuur negeert door een termijn voor naleving af te leiden uit de voornoemde artikels:

- In haar advies op eigen initiatief 382 van 19 maart 2024 heeft BRUGEL vastgesteld dat *"Sibelga heeft aangekondigd dat R1 en R3 uiterlijk in januari 2025 in werking worden gesteld"*. BRUGEL geeft vervolgens aan dat ze *"de naleving van deze verbintenis door de DNB zal*

controleren". BRUGEL geeft echter niet aan dat 1 januari 2025 voor haar een vaste datum is waaraan ze ook maar het kleinste rechtsgevolg wil verbinden.

BRUGEL is in dit advies tegelijkertijd van mening dat "BRUGEL de DNB uitnodigt om de noodzakelijke end-to-endcommunicatieketen uiterlijk op 1 januari 2026 op te zetten. Deze communicatieketen moet voldoende capaciteit hebben om de end-to-endcommunicatie te verzekeren voor alle slimme meters die geïnstalleerd zijn in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest". Sibelga is van mening dat BRUGEL hiermee het project Smartet 1 bedoelde en dat BRUGEL niet op 19 maart 2024 de datum van 1 januari 2026 kan aankondigen om vervolgens in december 2024 de naleving op 1 januari 2025 te vragen. In elk geval kan BRUGEL geen bindende beslissing afleiden uit een aankondiging van Sibelga - en dan nog enkel over het aspect R1 en R3 - en uit het feit dat BRUGEL deze zal controleren. Dit is des te meer het geval omdat BRUGEL zich in haar advies strenger opstelt door Sibelga te verzoeken om de noodzakelijke end-to-endcommunicatieketen uiterlijk op 1 januari 2026 op te zetten.

- Een termijn van zes werkdagen om zich in regel te stellen is geen redelijke termijn. Het feit dat Sibelga op 24 oktober 2024 aankondigde dat de inproductiestelling van Smartet gepland was voor Q1 2025, mag niet tot gevolg hebben dat BRUGEL bij het uitvaardigen van een bevel geen redelijke termijn in acht moet nemen. Deze conclusie geldt des te meer omdat "Q1 2025" een periode is die loopt van 1 januari 2025 tot 31 maart 2025.

4.2.5.2 Beslissing van BRUGEL

BRUGEL heeft vastgesteld dat Sibelga de datums voor de daadwerkelijke implementatie van Smartet 1 herhaaldelijk heeft uitgesteld:

- Aanvankelijk, na een mondelinge verbintenis van de CEO van Sibelga tijdens een vergadering met de directie van BRUGEL, was het plan om het tegen **december 2023** te activeren;
- In haar stappenplan van maart 2023 geeft Sibelga aan: "Het Smartetproject heeft tot doel de specifieke processen voor slimme meters in te voeren om hun toegevoegde waarde in de energietransitie volledig te realiseren. Hierdoor kunnen gegevens van slimme meters naar de marktpelers worden gestuurd, met inachtneming van de regels inzake de bescherming van persoonsgegevens. **Deze ontwikkelingen zijn gepland voor 2024**"⁶⁰;
- In zijn SmartGrid RoadMap van juni 2024 kondigt de DNB de ontwikkeling van deze functie tegen "**begin 2025**" aan⁶¹;
- In haar verslag van 25 oktober 2024 over de stand van zaken bij de uitrol van slimme meters stelt Sibelga dat "het project in **Q1 2025** in productie zal gaan"⁶²;

⁶⁰ Stuk 13 van het administratief dossier, p. 20.

⁶¹ Sibelga, Roadmap Smart Grid, juni 2024, online: <https://www.sibelga.be/asset/file/232a106f-4d32-4c89-aa21-1b8503218278>, p. 51.

⁶² Stuk nr. 3 van het administratief dossier.

- In drie *Market Roadmaps* met betrekking tot de Atrias-projecten, van 25 september 2024, 2 oktober 2024 en 13 november 2024, wordt aangegeven dat de pogingen voor Go live van SMR3 tegen **3 maart 2025**⁶³ zouden worden geïmplementeerd;
- In informele gesprekken met BRUGEL verzekert Sibelga dat deze functie tegen **1 april 2025** operationeel zal zijn;
- Op de leveranciersvergadering die Sibelga op 6 februari 2025 organiseerde, kondigde Sibelga de Go Live Smarket I aan voor **1 juni 2025**.⁶⁴

SIBELGA had dus in totaal 3 jaar en 2 maanden nodig om een IT-project te implementeren waarmee gegevens van slimme meters aan de markt konden worden overgedragen. Dit herhaaldelijke uitstel, dat soms laat of informeel werd meegedeeld, dompelde leveranciers en afnemers in voortdurende onzekerheid, waardoor de planning, de transparantie van de markt en de effectieve uitoefening van hun rechten werden belemmerd.

In de loop van het onderzoek bleek ook dat Sibelga geen formele stappen had ondernomen om de regulator naar behoren te informeren over de datums, wijzigingen, IT-releases, enz. Bijgevolg heeft BRUGEL, ondanks haar hoedanigheid van regulator, niet veel zicht gehad op de controle van de uitvoering van de wettelijke verplichting van Sibelga. Op basis van deze vaststelling en omdat BRUGEL zich bewust is van het belang van de implementatie van de functies van de meters voor de verbruikers, het net en de energietransitie, had ze geen andere keuze dan een bevel uit te vaardigen waarin de DNB werd aangemaand om de ordonnantie op korte termijn na te leven.

Dit bevel werd op 20 december 2024 per brief verzonden, met als uiterste datum voor naleving 1 januari 2025.

Het klopt dat de termijn zes werkdagen bedroeg.

Deze termijn moet echter in zijn context worden gezien: artikel 26novies, § 2 en bijlage 6 van de elektriciteitsordonnantie werden aangenomen in 2022 en Sibelga beschikte ten minste sinds 2013 over voldoende middelen om de communicatiefunctie van deze meters naar de markt te activeren (door MIG 6 te implementeren).

In haar rapport over de uitrol van de slimme meters van 24 oktober 2024, slechts zes weken eerder dus, kondigde Sibelga zelf de implementatie ervan tegen Q1 2025 aan. Sibelga bevestigde eveneens dat de daadwerkelijke uitrol van de meters in 2023 begon, na de goedkeuring van haar stappenplan door de regering⁶⁵.

BRUGEL heeft dus de datum van 1 januari 2025 genomen als datum voor naleving (zijnde de datum die bij de laatste verklaring van Sibelga in 2024 naar voren werd geschoven).

Ter herinnering: de verplichting van de DNB is een resultaatsverbintenis, zoals bevestigd in de voormelde rechtspraak.

⁶³ Stukken nr. 4, 4bis en 4ter van het administratief dossier.

⁶⁴ Stuk 5 van het administratief dossier.

⁶⁵ Zie notulen van de hoorzitting van 24 juni 2025.

Daarnaast dient te worden opgemerkt dat de verplichtingen van de DNB die in het technisch reglement zijn vastgelegd, werden aangenomen en goedgekeurd voor 1 april 2024, d.w.z. na de goedkeuring van advies op eigen initiatief nr. 382 van BRUGEL op 19 maart 2024. Dit technisch reglement maakte eveneens het voorwerp uit van een langdurig samenwerkingsproces tussen Sibelga en BRUGEL. Sibelga had in het kader van deze besprekingen de implementatie tegen 1 januari 2025 gegarandeerd.

Sibelga was eveneens al geruime tijd voor het bevel werd uitgevaardigd op de hoogte gebrachte van de verwachtingen van BRUGEL, tijdens informele vergaderingen en mondeling (maandelijks vergaderingen zonder notulen).

Gelet op al deze elementen kan BRUGEL het argument dat de DNB de situatie niet heeft kunnen voorzien niet als ontvankelijk beschouwen. Het lijkt dan ook weinig waarschijnlijk dat Sibelga verrast werd.

Eveneens ter herinnering en in het voordeel van Sibelga: BRUGEL is niet van plan om een sanctie op te leggen voor de niet-implementatie van Smarket 1 sinds 30 april 2022 voor wat de bepalingen van de ordonnantie betreft, of sinds 1 april 2024 voor wat de bepalingen van het technisch reglement betreft, hoewel ze het recht had om een dergelijke sanctie te nemen.

Voor wat de inconsistenties in de definities tussen de end-to-endcommunicatie en de end-to-endketen waarop SIBELGA zich beroept betreft, stelt BRUGEL geen impact vast op de reikwijdte van de huidige procedure. De functie gelinkt aan de implementatie van de meetregimes werd door de regulator zeker verwacht tegen uiterlijk 1 januari 2025. In haar initiatiefadvies nr. 382 heeft BRUGEL het geval van Smarket 1 expliciet behandeld:

"Zolang de DNB de meetregimes R1 en R3 niet heeft geïmplementeerd, is regime R0 het standaardmeetregime. De DNB heeft aangekondigd dat R1 en R3 uiterlijk in januari 2025 in werking worden gesteld. BRUGEL zal de naleving van deze verbintenis door de DNB controleren" (p. 12).

"(...) Deze informatie moet geëxporteerd kunnen worden naar een op de markt beschikbare IT-applicatie, zelfs als de communicatiefunctie niet geactiveerd is. De meter moet uitgerust zijn met de minimale functies zoals gespecificeerd in bijlage 6 (art. 26novies)" (p. 7).

Uit dit uittreksel blijkt duidelijk dat de regulator nota neemt van de informele aankondiging van de datum waarop de DNB Smarket 1 zal implementeren en verklaart dat hij erop zal toezien dat deze verbintenis wordt nagekomen. Sibelga kan niet voorbijgaan aan het feit dat de regulator erop toeziet dat de spelers hun wettelijke verplichtingen nakomen door middel van instrumenten die haar door de wetgever ter beschikking zijn gesteld, waaronder met name de verbodsprocedure en de procedure voor administratieve sancties. BRUGEL kan zich dus niet aansluiten bij het standpunt van Sibelga dat de regulator niet duidelijk was over zijn voornemen om rechtsgevolgen te verbinden aan de vertraging in de uitvoering.

Bovendien kan Sibelga zich niet beroepen op de stelling van BRUGEL in haar advies op eigen initiatief nr. 382 betreffende de invoering van de end-to-endcommunicatie tegen 1 januari 2026.

End-to-endcommunicatie is immers een algemeen concept, dat het principe bekrachtigt dat handelingen die Sibelga op afstand uitvoert intern moeten worden uitgevoerd en verwerkt, en dat deze verwerking via het CMS van Atrias ter kennis van de markt moet worden gebracht. Het is een globaal en abstract concept dat betrekking heeft op verschillende verrichtingen op afstand. BRUGEL heeft een specifieke behandeling voorbehouden voor de verrichting op afstand met betrekking tot de meteropname, de verwerking en de overdracht ervan aan de markt, zoals

hierboven vermeld. BRUGEL was dus voorzienbaar en is niet van mening veranderd tussen 19 maart 2024 en 18 december 2024:

- BRUGEL blijft erbij dat het beginsel van end-to-endcommunicatie in het algemeen moet worden nageleefd tegen 1 januari 2026;
- Smarket I is weliswaar nauw verbonden met het beginsel van end-to-endcommunicatie,⁶⁶ maar BRUGEL wil duidelijk een speciale behandeling voorbehouden voor de activering van de RI- en R3-meetregimes, met betrekking waartoe ze in hetzelfde advies aankondigde de implementatie ervan te zullen opvolgen.

Gelet op het voorgaande is er sprake van een foutieve vertraging bij de implementatie in hoofde van Sibelga.

⁶⁶ Dit omvat het op afstand uitlezen van de meetgegevens in overeenstemming met het wettelijk kader, het meedelen van de meetgegevens (afnames en/of injecties) aan de DNB en aan de markt via het CMS van ATRIAS en de gebruikelijke verrichtingen voor het verwerken van de meetgegevens (verificatie, validatie, schatting en correctie) in het backendsysteem van de DNB op een operationele manier.

5 Beslissing over het bedrag van de boete

5.1 Algemene principes

De wetgever heeft een wettelijke marge vastgelegd waarbinnen BRUGEL haar beoordelingsvrijheid kan uitoefenen om het bedrag van de boete te bepalen dat zij het meest geschikt acht, rekening houdend met de beoordeling van de vastgestelde inbreuk en de kenmerken die boetes volgens het Europees recht moeten hebben. Richtlijn 2019/944⁶⁷ bepaalt dat die boetes doeltreffend, evenredig en afschrikkend moeten zijn⁶⁸.

Artikel 32, § 1, eerste lid bepaalt dat: *"Deze boete mag, per kalenderdag, niet lager zijn dan 1.239 euro en niet hoger dan 99.157 euro. De totale boete mag niet meer bedragen dan tien procent van de omzet die de betreffende persoon gerealiseerd heeft op de gewestelijke markt voor elektriciteit in de loop van het laatste afgesloten boekjaar"*.

Zoals aangegeven in de richtlijnen die BRUGEL heeft aangenomen in het kader van de uitoefening van haar bevoegdheid inzake administratieve sancties, kan BRUGEL boetes opleggen zonder dat het bedrag enkel per "kalenderdag" wordt bepaald.⁶⁹

Aangezien de marge van de minimum- en maximumbedragen vrij breed is, beschikt BRUGEL over een ruime beoordelingsbevoegdheid met betrekking tot het bedrag van de op te leggen boete en is het met name niet nodig dat de concrete toepassing van deze marge in een handleiding en volgens een strikte methode wordt beschreven.⁷⁰

Deze ruime beoordelingsbevoegdheid kan worden uitgeoefend mits:

- het bedrag van de boete de door de wetgever opgelegde marge respecteert;
- de beslissing het beginsel van redelijkheid en evenredigheid naleeft;
- de beslissing in rechte en in feite onderbouwd is en gebaseerd is op vaststaande feiten.

Bij het bepalen van het bedrag van een administratieve boete kunnen meerdere elementen in aanmerking worden genomen. BRUGEL kan zich met name op de volgende elementen baseren :

⁶⁷ Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU.

⁶⁸ Art. 59, § 3, d: § 3. *"De lidstaten zorgen ervoor dat de regulerende instanties de bevoegdheden krijgen die hen in staat stellen de hun overeenkomstig dit artikel toevertrouwde taken op een efficiënte en snelle wijze uit te voeren. Daartoe beschikt de regulerende instantie ten minste over de volgende bevoegdheden: "d) opleggen van effectieve, evenredige en afschrikkende sancties aan elektriciteitsbedrijven die hun verplichtingen uit hoofde van deze richtlijn, Verordening (EU) 2019/943 of enig toepasselijk wettelijk bindend besluit van de regulerende instantie of ACER niet naleven, of een bevoegde rechtbank voorstellen dergelijke sancties op te leggen. Daartoe behoort de bevoegdheid om aan de transmissiesysteembeheerder of het verticaal geïntegreerde bedrijf, naargelang het geval, sancties van maximaal 10 % van de jaaromzet van de transmissiesysteembeheerder of het verticaal geïntegreerde bedrijf op te leggen of voor te stellen deze op te leggen, wegens niet-naleving van hun respectieve verplichtingen uit hoofde van deze richtlijn"*.

⁶⁹ BRUGEL, Advies 389 met betrekking tot de richtlijnen voor de uitoefening door BRUGEL van haar bevoegdheid om administratieve boetes op te leggen op basis van artikel 32 van de Elektriciteitsordonnantie en artikel 24 van de Gasordonnantie, 25 juni 2024, beschikbaar via de volgende link: <https://brugel.brussels/publication/document/adviezen/2024/nl/ADVIES-389-RICHTLIJNEN-ADMINISTRATIEVE-BOETES.pdf>, p. 13.

⁷⁰ Zie met name Cass, 10 februari 2023, arrest nr. C.22.0184.N, p. 19 van de eis tot cassatie van het arrest

- **De ernst van de inbreuk**, die geval per geval wordt beoordeeld in functie van de vastgestelde inbreuk, waarbij in het bijzonder rekening kan worden gehouden met de werkelijke en/of potentiële impact op de regulatoire doelstellingen die aan BRUGEL zijn toegewezen en die door de inbreuk worden ondermijnd, en de werkelijke of potentiële gevolgen voor de markt;
- **De aard van de inbreuk**, geval per geval beoordeeld, rekening houdend met het belang van de geschonden regels in verhouding tot hun doel en de belangen die ze beschermen;
- **De duur van de inbreuk**, of zelfs de periode waarin de inbreuk gevolgen blijft hebben, zelfs nadat deze is beëindigd;
- De aanwezigheid van **verzwarende of verzachtende omstandigheden**;
- Het streven naar **harmonisatie met boetebedragen die worden opgelegd voor vergelijkbare overtredingen in andere gewesten**.

5.2 Beslissing om een boete op te leggen

BRUGEL is om de volgende redenen van mening dat het gerechtvaardigd is om een administratieve boete op te leggen aan Sibelga:

Voor wat de aard van de inbreuk betreft: de niet-implementatie van de functie Smarket I is een probleem, aangezien deze functie rechtstreeks bijdraagt aan de energietransitie, door een meer gecontroleerd verbruik, de integratie van hernieuwbare energiebronnen en de actieve deelname van afnemers aan de energiemarkt mogelijk te maken; ze garandeert een snelle, gestandaardiseerde en veilige toegang tot verbruiksgegevens voor leveranciers en andere spelers, waardoor nauwkeurige facturering en de ontwikkeling van dynamische diensten mogelijk worden. Slimme meters, en indirect hun functies, vormen een essentiële infrastructuur voor de modernisering van het Brusselse elektriciteitssysteem en het behalen van de gewestelijke en Europese klimaatdoelstellingen. Deze functie garandeert ook de beginselen van transparantie, non-discriminatie en gelijke toegang tot de markt, door ervoor te zorgen dat alle leveranciers over dezelfde informatie beschikken, zonder fysieke tussenkomst of discriminatie tussen afnemers. Op deze manier ondersteunt ze de marktefficiëntie, de positie van de gebruiker en de stabiliteit van het net tijdens perioden van grote variabiliteit.

Voor wat **de ernst van de inbreuk** betreft: het ontbreken van effectieve communicatie op afstand van de meetgegevens van de meetregimes met betrekking tot slimme meters naar de markt heeft een aanzienlijke invloed op het belang van de uitrol van slimme meters en de voordelen die deze met zich meebrengen. Deze functie is essentieel om transparantie, gelijke toegang tot de markt en de efficiëntie van het elektriciteitssysteem te garanderen, door facturering op basis van echte gegevens, de ontwikkeling van dynamische diensten en de integratie van flexibiliteit en hernieuwbare energie mogelijk te maken. De inbreuk belemmert deze doelstellingen en brengt aldus de energietransitie van het Gewest in het gedrang en schaadt de rechten van de eindafnemers.

Voor wat **de duur van de inbreuk** betreft, is Brugel van mening dat de niet-nakoming door Sibelga van haar verplichting om de functie communicatie op afstand met de markt (Smarket I) te

activeren langdurig is en gekenmerkt wordt door het herhaaldelijk niet nakomen van verbintenissen en een gebrek aan communicatie met de regulator. Sinds de wettelijke bepalingen die deze functie verplicht stellen in 2022 in werking zijn getreden (artikel 26novies § 2 en bijlage 6 van de elektriciteitsordonnantie), heeft Sibelga de werkelijke invoeringsdatum voortdurend uitgesteld, van december 2023 tot juni 2025, door talrijke aankondigingen te doen en zonder enige formele mededeling aan BRUGEL. Deze instabiele planning, die nog verergerd werd door het gebrek aan gestructureerde informatie en de vertraging bij de uitrol van de tool "App Conso", heeft de voorspelbaarheid en rechtszekerheid die verwacht worden bij het uitvoeren van een resultaatsverbintenis ernstig ondermijnd. Ondanks vele informele waarschuwingen heeft de DNB niet voldaan aan het bevel tot naleving tegen 1 januari 2025. BRUGEL is dan ook van mening dat de vertraging aanzienlijk en hardnekkig is, vooral omdat de technische capaciteiten (MIG 6) al meer dan tien jaar beschikbaar zijn.

BRUGEL is van mening dat Sibelga artikels 24, §1 5° en 26novies, § 2 en bijlage 6 van de elektriciteitsordonnantie en artikels 4.64 en 5.51 van het technisch reglement elektriciteit niet heeft nageleefd. BRUGEL stelt eveneens vast op dat Sibelga zich niet in regel heeft gesteld tussen 1 januari 2025 en 1 juni 2025.

Deze elementen vormen de redenen in rechte en in feite die het nemen van deze sanctie rechtvaardigen.

5.3 In aanmerking genomen verzachtende omstandigheden

5.3.1 Standpunt van Sibelga

Sibelga stelt pas in maart 2023 daadwerkelijk te zijn beginnen met de uitrol van de slimme meters, zodra het stappenplan was goedgekeurd door de regering⁷¹.

Sibelga wijst in de eerste plaats op de extreme complexiteit van het Smartet I-project, met name voor wat het beheer van de toestemming voor het op afstand uitlezen van persoonsgegevens betreft, waarvoor gedurende bijna 10 maanden ongeveer 30 % van de personele middelen van het project werd ingezet. Deze complexiteit, die door BRUGEL wordt erkend, mag niet beperkt worden tot een bepaalde periode, maar moet voor het hele project in aanmerking worden genomen.

Op het vlak van IT bracht de toestemming meerdere moeilijkheden met zich mee, die tijdens de hoorzitting van 21 mei 2025 werden vastgesteld: - de voorafgaande vereiste om toestemming te vragen, wat gevolgen had voor alle aspecten van het proces, - de complexe integratie van de systemen, het omgaan met MIG 6, - de overschakeling van de YMR-configuratie naar SMART, - de gevallen van verhuizing waarbij de situatie opnieuw moest worden geïnitieerd in een YMR-configuratie, ook al had de vorige DNG toestemming gegeven en bevond deze zich dus in een SMART-configuratie, enz.

Naast de complexiteit van het IT-systeem herinnert Sibelga er eveneens aan dat het weinig zin had om systematisch de toestemming van de netgebruikers te verkrijgen voordat de toepassing

⁷¹ Deze informatie blijkt uit de notulen van hoorzitting nr. 3 voor de raad van bestuur van BRUGEL van 24 juni 2025.

"MySibelga" voor het lezen van de historische gegevens van haar slimme meter beschikbaar werd. Zodra de toepassing beschikbaar was, werd bij de plaatsing altijd een informatiebrochure ter beschikking gesteld.

Vervolgens benadrukt Sibelga de specifieke aard van het model voor energiedeling in het Brussels Gewest, dat, hoewel het slechts een directe impact heeft op een beperkt aantal gebruikers, het hele project complexer heeft gemaakt. Sibelga wilde er zeker van zijn dat de leverancier toegang heeft tot het specifieke volume waarvoor hij verantwoordelijk is. Dankzij dit systeem werd het lokaal delen van energie aangemoedigd, door een stimulans te geven. Dit systeem, waarbij een opsplitsing gemaakt wordt tussen bijkomende volumes en gedeelde volumes, houdt in dat Sibelga de juiste informatie moet delen. Er moest dan ook een specifieke configuratie voor het afnamepunt bedacht worden, om de belastingscurve te identificeren die zal worden geïntegreerd om het volume te identificeren waarvoor de leverancier verantwoordelijk is en deze naar hem te sturen. Sibelga is van mening dat deze algemene complexiteit in aanmerking zou moeten worden genomen, en niet enkel met het louter symbolische gebaar dat BRUGEL voorstelt.

Ten derde benadrukt Sibelga dat de kwestie van de toestemming ook een rem heeft gezet op de mobilisatie van de marktspelers, die er de voorkeur aan hebben gegeven hun beperkte middelen te gebruiken voor andere projecten, zoals MIG6, waardoor de collectieve dynamiek die nodig was voor de implementatie van Smartnet I is afgenomen.

Tot slot wijst Sibelga erop dat zij tot 20 december 2024 rechtmatig mocht oordelen dat de deadline voor het project I januari 2026 was, overeenkomstig advies op eigen initiatief nr. 382 van BRUGEL van 19 maart 2024, wat de planning en het tempo van de uitrol heeft beïnvloed.

5.3.2 Beslissing van BRUGEL

Zoals reeds vermeld in haar advies op eigen initiatief nr. 382⁷², is BRUGEL het met Sibelga eens dat de voorwaarde om toestemming te verkrijgen voor de plaatsing en de activering van de communicatiefunctie van de slimme meters een obstakel vormt voor de effectieve uitrol van de functies van de slimme meters.

In dit kader begrijpt BRUGEL dat voor deze toestemming verschillende informaticaontwikkelingen vereist waren en dat ze een extra werklast voor het CMS inhield, in configuratie met de MIG.

Vanuit technisch oogpunt vereiste dit de ontwikkeling van specifieke interfaces in de businessstools (app MySibelga, interne systemen, CRM), de aanpassing van de configuratie van de slimme meters naargelang er al dan niet toestemming werd gegeven (YMR ↔ SMART), het beheer van de toestemming in geval van een verandering van gebruiker, een complexe integratie met MIG6 om de correcte overdracht van gegevens te garanderen naargelang de status van de toestemming, enz. Deze elementen hebben ook een aanzienlijke menselijke investering met zich meegebracht.

De complexiteit en de vertraging omwille van de toestemming wordt in het kader van deze sanctie als verzachtende omstandigheid gehandhaafd.

⁷² Advies 382, op. cit. p. 19.

Met betrekking tot het delen van energie zal BRUGEL er eveneens rekening mee houden dat het hier een specifiek model voor het Brussels Gewest betreft en dat de implementatie ervan complex was. Deze omstandigheid moet echter worden genuanceerd.

Eenzijds voldeden de doorgestuurde gegevens nog niet aan het R3-regime dat in het kader van Smarket I werd verwacht: de gecorrigeerde volumes worden wel via het CMS van Atrias naar de markt gestuurd, maar de belastingscurves niet.

Anderzijds volstaat het argument van Sibelga betreffende de dubbele facturering door de leveranciers niet om de vertragingen te verklaren, aangezien het delen van energie slechts een beperkt aantal punten betreft. Het delen van energie is daarnaast een van de op grond van het Brussels wettelijk kader verplichte segmenten. Sibelga had dan ook voorrang moeten geven aan de daadwerkelijke ontwikkeling van het R3-regime voor deze gebruikers, wat haar verantwoordelijkheidsniveau voor dit aspect vergroot.

Wat betreft de deadline van 1 januari 2026 voor de implementatie van de end-to-endcommunicatie die BRUGEL aangekondigd zou hebben, verwijzen we naar de betreffende toelichtingen in punt 4.2.5.2 hierboven.

5.4 Bedrag van de boete

In overeenstemming met artikel 32, § 1 van de elektriciteitsordonnantie wordt het bedrag van de administratieve boete bepaald op basis van het wettelijk minimum, zijnde € 1.239 per kalenderdag. Gelet op de omstandigheden van het dossier en de informatie in de loop van het onderzoek werd verzameld, heeft BRUGEL echter beslist om dit bedrag aan te passen.

BRUGEL heeft twee periodes onderscheiden:

- van 1 januari 2025 tot 2 maart 2025: bedrag van de boete = € 0;
- van 3 maart 2025 tot 31 mei 2025: bedrag van de boete: € 110.271 - € 23.591 ($12,78 \times 1.846$) = € 86.680.

1 januari 2025 is de startdatum voor de formele verplichting tot naleving die Sibelga werd opgelegd door het bevel van BRUGEL van 20 december 2024. Deze datum werd niet willekeurig vastgelegd: hij kwam er na verschillende herhaaldelijke verbintenissen van Sibelga in 2024 (met name in haar verslag van 25 oktober 2024) en de opname van deze termijn in de interne documenten van ATRIAS en in advies op eigen initiatief nr. 382 van BRUGEL van 19 maart 2024. Aldus concretiseerde deze datum de duidelijke verwachting dat Smarket I vanaf 1 januari 2025 volledig operationeel zou zijn, na verschillende opeenvolgende keren te zijn uitgesteld.

BRUGEL erkent echter dat de daadwerkelijke uitvoering van het Smarket I-project op deze datum bijzonder moeilijk werd gemaakt door de complexiteit, op het vlak van informatica en organisatie, van het beheer van de toestemming voor het op afstand lezen van persoonsgegevens. Deze vereiste, die specifiek is voor het Brussels wettelijk kader, vereiste grote aanpassingen aan zowel de informatiesystemen als aan de beheerprocessen, met name om YMR↔SMART-configuraties te combineren, verhuizingen te beheren, de consistentie van de belastingscurves te garanderen,

gevallen van dubbele contracten te behandelen en de specifieke kenmerken van MIG6 te integreren.

Deze factoren, meermaals gedocumenteerd door Sibelga en erkend door BRUGEL zelf in haar advies op eigen initiatief nr. 382, rechtvaardigen dat deze periode wordt beschouwd als een tolerantiefase, waarin het niet proportioneel of redelijk zou zijn om een financiële sanctie op te leggen. BRUGEL beslist dan ook om het bedrag van de boete vast te stellen op 0 euro voor de periode van 1 januari 2025 tot en met 2 maart 2025, maar behoudt deze periode wel als integraal onderdeel van de chronologische analyse van het dossier.

Vanaf **3 maart 2025** kan Sibelga zich niet langer beroepen op de complexiteit van de toestemming als verzachtende omstandigheid. Deze datum werd gekozen omdat hij overeenstemt met de eerste datum die officieel werd meegedeeld in de documenten van ATRIAS (*Market Roadmap*)⁷³ voor de go live van Smarket I, zoals minstens drie keer door Sibelga gemeld eind 2024.

Deze datum vormt een objectieve en redelijke benchmark waaraan Sibelga zich gedurende enkele maanden heeft verbonden ten aanzien van de markt. Deze werd aan alle marktspelers meegedeeld als een referentietermijn, waarop Sibelga had moeten anticiperen. BRUGEL is van mening dat Sibelga in deze fase de tijd heeft gehad om alle nodige technische configuraties af te werken, haar verwerkingsketens te testen en de resterende risico's in verband met een eventuele vertraging te evalueren. Met andere woorden, hij werd geacht klaar te zijn.

Het niet daadwerkelijk implementeren van de functies om naar de markt te communiceren vanaf 3 maart 2025 vormt dan ook een bewezen tekortkoming, die het opleggen van een boete rechtvaardigt.

De einddatum, 31 mei 2025, valt onmiddellijk voor de effectieve activering van Smarket I op 1 juni 2025.

De boeteperiode loopt daarom van 3 maart tot en met 31 mei 2025, ofwel 89 kalenderdagen:

1.239/dag × 89 dagen = € 110.271.

De verzachtende omstandigheid met betrekking tot de toestemming wordt niet in aanmerking genomen voor deze periode, omdat BRUGEL van mening is dat de bijbehorende technische uitdagingen in deze fase al hadden moeten zijn geïdentificeerd, behandeld en geïntegreerd in de plannen van Sibelga. Het feit dat er ondanks deze voorbereiding nog steeds vertraging was, is de verantwoordelijkheid van de DNB, met name door zijn strategische keuze om de App Conso pas in september 2024 te ontwikkelen, op een moment dat de markt een effectieve implementatie verwachtte en dit terwijl de verplichting van de DNB een resultaatsverbintenis vormt.

Daarnaast wordt een bedrag van **€ 12,78 x 1.846 actieve punten die op 1 juni 2025⁷⁴** betrokken zijn bij energiedeling in Brussel afgetrokken als verzachtende omstandigheid in verband met het beheer van de energiedeling. Het bedrag van € 12,78, dat overeenstemt met het jaarlijkse

⁷³ Bijlagen 4 tot 4ter van het administratief dossier: tijdens de Market Roadmap-vergaderingen in september, oktober en november 2024.

⁷⁴ Volgens de hier beschikbare gegevens van BRUGEL: [Brugel - Cartografie](#)

tarief voor de meet- en telactiviteit dat door Sibelga wordt doorgerekend aan de deelnemers aan de deling voor het beheer van de gegevens van de deling, overeenkomstig de tarieflijst "*Elektriciteit - Energie delen*" van Sibelga voor 2025, zoals goedgekeurd door BRUGEL⁷⁵. Dit bedrag is een objectief cijfer en houdt rekening met het argument van Sibelga dat een symbolisch bedrag van één euro, dat aanvankelijk door de bestuurders aan de raad van bestuur werd voorgesteld, niet volstond om de geleverde inspanningen in het kader van energiedeling te weerspiegelen.

Bijgevolg bedraagt het nettobedrag van de opgelegde administratieve boete **€ 86.680**.

6 Modaliteiten voor het betalen van de boete

Artikel 32, § 4 van de elektriciteitsordonnantie bepaalt dat:

"De administratieve boete wordt betaald binnen de dertig dagen na de na kennisgeving van de beslissing. BRUGEL kan, op verzoek van de betrokken persoon, uitstel van betaling verlenen voor een door haar te bepalen termijn. Indien de betrokken persoon in gebreke blijft wat betreft de betaling van de administratieve boete, zal deze worden geïnd door middel van een dwangbevel. De regering stelt de ambtenaren aan die worden belast met de aanmaningen en bevelen tot tenuitvoerlegging. De tenuitvoerlegging wordt betekend door een deurwaardersexploot met bevel tot betaling".

De boete moet binnen dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing worden betaald op bankrekening BE49 0912 3109 7071 van de Brusselse overheidsdienst Brussel Financiën en Begroting met als referentie "SIBELGA / BRUGEL - Administratieve boete artikel 32 van de elektriciteitsordonnantie van 19 juli 2001".

7 Beroep

Tegen deze beslissing kan overeenkomstig artikel 30undecies van de elektriciteitsordonnantie beroep worden aangetekend bij het Marktenhof van Brussel binnen dertig dagen na kennisgeving ervan overeenkomstig artikel 29quater, § 2 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt

Krachtens artikel 30decies van de elektriciteitsordonnantie kan bij BRUGEL ook een klacht ter herziening worden neergelegd tegen deze beslissing binnen de twee maanden na kennisgeving ervan. Deze klacht heeft geen schorsende werking voor wat de tenuitvoerlegging van de boete betreft, maar wel voor wat de termijn betreft om beroep aan te tekenen bij het Marktenhof. De termijn van dertig dagen wordt opgeschort tot de kennisgeving van de beslissing over de klacht door BRUGEL, of bij ontstentenis van een beslissing door BRUGEL, tot het verstrijken van de in artikel 30decies, § 2 bedoelde termijn.

⁷⁵ Hier beschikbaar: [MdR Elec 2025_2029 v4 Tar E.xlsx](#)

8 Publicatie

Deze beslissing zal worden gepubliceerd op de website van BRUGEL binnen 21 dagen na de kennisgeving ervan overeenkomstig artikel 30bis 12° van de elektriciteitsordonnantie.

9 Conclusies

De Reguleringscommissie voor Energie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, "*Brussel Gas Elektriciteit*" genaamd, afgekort "*BRUGEL*", een autonome instelling met rechtspersoonlijkheid naar publiek recht, opgericht op grond van artikel 30bis van de elektriciteitsordonnantie.

Gelet op artikel 32 van de elektriciteitsordonnantie

Gelet op advies op eigen initiatief nr. 389 van BRUGEL met betrekking tot de richtlijnen voor de uitoefening door BRUGEL van haar bevoegdheid om administratieve boetes op te leggen op basis van artikel 32 van de Elektriciteitsordonnantie en artikel 24 van de Gasordonnantie, opgesteld op basis van artikel 30bis, § 2 van de elektriciteitsordonnantie;

Gelet op het bevel tot naleving dat op 20 december 2024 door BRUGEL werd verstuurd naar Sibelga cvba, met maatschappelijke zetel gevestigd te 1000 Brussel, Werkhuizenkaai 16, met ondernemingsnummer 0222.869.673, aangeduid als de distributienetbeheerder voor elektriciteit en aardgas in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor een periode van twintig jaar, wegens de niet-naleving van artikels 26novies § 2, bijlage 6 en artikel 24, § 1 5° van de elektriciteitsordonnantie en artikels 4.64, 5.9, 5.51 en 5.60 van het technisch reglement elektriciteit;

Gelet op beslissing 308 van de raad van bestuur van BRUGEL;

Gelet op het schrijven van de bestuurders van BRUGEL van 8 april 2025 zoals bedoeld in artikel 32 van de elektriciteitsordonnantie;

Gelet op de hoorzittingen van 21 mei 2025, 13 juni 2025 en 24 juni 2025;

Gelet op het onderzoek, de uitwisselingen en de stukken van het administratieve dossier ;

Gelet op de inberaadneming van de raad van bestuur van BRUGEL van 5 juli 2025;

beslist BRUGEL Sibelga te sanctioneren omwille van de niet-naleving van artikels 24, §1 5°, 26novies, § 2 en bijlage 6 van de elektriciteitsordonnantie en artikels 4.64 en 5.51 van het technisch reglement elektriciteit en een boete op te leggen van **€ 86.680.**

* *

*